

PONÈNCIA POLÍTICA 10a ASSEMBLEA NACIONAL

1. Una Iniciativa més forta, per sumar i canviar-ho tot	3
1.1. Objectius	4
1.2. On som i on volem anar	6
1.2.1. Obrim un nou camí. Un procés constituent per una nova Catalunya.	6
1.2.2. Ja hi ha moltes alternatives. Construïm l'alternativa.	7
1.2.3. Cap a una nova aliança social i política per canviar-ho tot	8
1.2.4. Recuperar la política, reinventar la política.	10
1.2.5. Per un estat propi: federat, confederat o independent.	12
1.2.6. ICV, una eina útil.	12
1.2.7. Els pobles i ciutats com a espais sostenibles de resistència, lluita i dignitat democràtica	13
1.2.8. Un pas més en la relació amb EUiA.	14
1.2.9. Les relacions amb d'altres forces de l'Estat.	15
1.2.10. L'alternativa europea a l'austeritat neoliberal.	16
1.3. Hi ha alternativa. Hi ha esperança.	17
2. Cap a un nou model de prosperitat compartida i ecològica Alternatives al neoliberalisme i les retallades	18
2.1. Causes i dimensions de la crisi del capitalisme neoliberal	18
2.2. Del neoliberalisme a la prosperitat ecològica i compartida	20
2.2.1. Una esfera pública forta i diferent	23
2.2.2. Una economia verda i cooperativa	24
2.2.3. Una Economia al servei de les persones i lliure de patriarcat	25
3. Hi ha alternativa: cap a un nou contracte social i ecològic Cap a una democràcia econòmica	26
3.1. Contra la inevitabilitat i la resignació Els nostres drets, sempre.	27
3.2. Reconstruïm els drets socials i l'autonomia personal	28
4. Dret a decidir i catalanisme popular Alternatives al nacionalisme conservador i a la recentralització	37
4.1 L'inici d'una nova etapa.	37
4.2. ICV, l'esquerra nacional espai de trobada de Federalistes i independentistes	39
4.3. El fil roig del catalanisme popular: idea de país, model socioeconòmic i horitzó nacional	41
4.3.1. Som una nació. Som un sol poble	43
4.3.2. Un nou contracte social: la prosperitat ecològica i compartida	44
4.3.3. Un nou horitzó nacional: l'Estat propi	46
4.3.4. Un nou horitzó europeu: l'Europa dels pobles, més democràtica i social	48

4.4 El dret a decidir com a dret democràtic.	50
4.4.1. Dret a decidir, cultura federal i sobirania	50
4.4.2 L'exercici del dret a decidir.	51
4.5. ICV davant la celebració de la consulta.	53
5. Nova política: més democràcia, més activisme	54
5.1. Elements de partida. Necessitem una Nova Política	54
5.1.1. Les múltiples crisis de la vella política	55
5.1.2. De la desafecció a la reapropiació social de la política	55
5.2. Elements vertebradors de la nova política	57
5.2.1. Reivindicar la política. Construir somnis col·lectius	57
5.2.2. Democratitzar la democràcia.	57
5.2.3. Enfortir i millorar l'administració pública	59
5.2.4. Construir un nou espai públic: ciutadania i comunitat	60
5.3. Enfortir ICV per a la Nova Política	61
5.3.1. ICV com a cooperativa sociopolítica	61
5.3.2. ICV com a espai de qualitat democràtica	64
5.3.3. ICV com a espai d'activisme	67

PONÈNCIA POLÍTICA ASSEMBLEA NACIONAL

1. Una Iniciativa més forta, per sumar i canviar-ho tot.

Els esdeveniments viscuts a Catalunya i al món en aquests darrers quatre anys han estat molts i d'una gran transcendència. En particular hi ha tres fets que condicionen l'escenari substancialment diferent des del qual afrontem avui l'Assemblea Nacional: l'agreujament de la crisi del capitalisme neoliberal; la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut i l'obertura del procés per a l'exercici del dret a decidir; i la fi del govern d'esquerres a la Generalitat.

La crisi va evidenciar, de bon principi, el fracàs de les receptes neoliberals. Tanmateix, lluny de comportar la substitució per polítiques alternatives, els responsables de la crisi van aconseguir que s'imposessin les mesures per reduir el dèficit basades en la retallada de la despesa social. A Catalunya, com a la resta d'Europa i amb molta intensitat a l'Europa del sud, això s'ha traduït en un atac sense precedents a l'Estat de Benestar i als drets socials i laborals que va costar dècades construir. No només això, la política d'austeritat salvatge, aplicada primer pels governs del PSOE i accentuada per CiU i PP, només ha aconseguit agreujar la crisi. Quatre anys i múltiples retallades després estem pitjor que el 2008, immersos en una nova recessió, i els culpables de la crisi, després de socialitzar pèrdues, han aconseguit guanyar com sempre i no assumir cap responsabilitat. L'austeritat injusta ha fracassat en clau econòmica i ha estat fortament combatuda per la indignació i la mobilització social.

Pel que fa a la qüestió nacional, la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia va representar el trencament del pacte constitucional i la vulneració de la voluntat de la ciutadania de Catalunya expressada en referèndum. D'aquesta manera, el Tribunal confirmava el fracàs de la Constitució com a instrument regulador de l'encaix entre Catalunya i Espanya i l'esgotament per tant de l'autonomisme. A aquest fet se suma el procés de recentralització política de l'Estat al que estem assistint, impulsat pel PP i sovint utilitzant també la crisi com a pretext.

Finalment a les eleccions al Parlament de 2010 els tres partits que integraven la coalició del govern d'esquerres van davallar i CiU es feia novament amb el govern. Políticament ha estat la dreta qui ha aconseguit capitalitzar la crisi i accedir o mantenir el govern a la major part d'Europa. La socialdemocràcia està pagant el seu seguidisme en relació a la política econòmica de la dreta i la manca d'un model alternatiu, ètic, social i ecològic. La crisi del capitalisme neoliberal també ha posat en evidència els greus dèficits democràtics que teníem i encara els ha agreujat: el recurs a governs pretesament tecnocràtics per tal d'imposar polítiques contràries a la voluntat de la ciutadania, la subordinació absoluta als mercats i la imposició de programes econòmics que deixen en paper mullat els compromisos electorals. Les tensions i la

incompatibilitat de fons entre les lògiques del capitalisme i de la democràcia s'ha posat en evidència amb molta força.

És cert, doncs, que afrontem aquesta Assemblea Nacional en un context difícil. I tanmateix hi ha raons per a l'optimisme i l'esperança. Les coses estan canviant. La societat catalana està alçant amb més i més força la seva veu contra les imposicions dels mercats i de l'Estat, en favor de la sobirania social i nacional.

La mobilització popular va en augment. Les grans manifestacions contra les retallades, les impulsades pel 15M, i sobretot les tres últimes vagues generals, han demostrat la fortalesa de sindicats i plataformes socials, així com el gran potencial que neix de la confluència de dinàmiques sindicals i ciutadanes de contestació i resistència. L'esclat del 15M ha representat una nova forma de mobilització innovadora i plural que remou consciències, assenjala els responsables de la crisi i reivindica alternatives.

També pel que fa a la reivindicació nacional. Les massives manifestacions del 10 de juliol del 2010, després de la sentència contra l'Estatut, i de l'11 de setembre del 2012 posen de manifest que Catalunya no acceptarà impassible l'atac al seu autogovern. Ans al contrari, la demanda d'exercir el dret a decidir i l'ambició nacional creixen i guanyen suports entre la ciutadania.

És en aquest context en el que ICV, des de l'oposició al Parlament, des del govern en molts municipis, som, nítidament, el principal referent polític del combat contra les retallades i el desmantellament de drets. No som els únics, però sí el principal actor polític que planteja un discurs i una proposta que entén que cal una alternativa de sistema, i que, a la vegada, això es construeix des d'una alternativa concreta a les polítiques de govern que s'estan realitzant.

L'Assemblea Nacional es produeix en el moment més dur, difícil i transcendent en el que mai s'ha fet una Assemblea d'ICV. És en el moment més dur, difícil i transcendent on es fa més necessari que mai la participació, la implicació i la decisió de l'actiu d'Iniciativa i l'activació d'aquell món passiu, que comença a entendre que és ara o mai que cal implicar-se... Volem que l'Assemblea esdevingui un espai ampli de trobada i una magnífica oportunitat d'obrir-nos a moviments socials, entitats, plataformes i dinàmiques de construcció d'alternatives, orientades i compromeses amb la transformació social i l'emancipació nacional.

1.1. Objectius

Cal definir l'estratègia política d'ICV, els nostres objectius en el proper període. Què volem?

Volem ubicar el nostre projecte com una peça més en la construcció d'una alternativa a aquesta crisi del capitalisme, a aquesta crisi econòmica, social, ecològica i política, situant-nos en un corrent d'emancipació de les dones i

els homes que no es resignen, que creuen en una Europa de la ciutadania en harmonia amb el món.

Volem impulsar la transició ecològica de l'economia amb l'objectiu que tothom pugui viure bé, amb equitat, i amb un ús sostenible dels recursos naturals. És un nou model superador del capitalisme, amb democràcia econòmica, una nova economia ecològica al servei de les persones i creadora de vincles cooperatius, capaç de generar ocupació estable i de qualitat. La perversió d'una economia que no funciona perquè no és capaç de defensar l'interès general, La crisi energètica i els greus efectes del canvi climàtic accentuen la necessitat del canvi de paradigma. Ens cal un nou model de prosperitat ecològica i compartida, sense créixer allà on no hem de créixer, creixent en prosperitat, en drets, en ecologia i en llibertat.

Volem que la construcció d'una alternativa nacional, des de Catalunya, amb el vincle que lliurement decidim tenir amb altres pobles de l'Estat, estigui connectada a la necessitat d'una Europa diferent, profundament democràtica, social i sostenible.

Volem contribuir a fer més visibles socialment i més fortes políticament totes les iniciatives ciutadanes que estan resistint l'ofensiva de la dreta contra l'Estat del Benestar i les llibertats democràtiques, que plantegen alternatives i les porten a terme. Iniciatives en l'àmbit econòmic, laboral, cultural, ecològic o dels drets socials, que demostren que avui a Catalunya, també a l'Estat i a Europa, existeixen ja respostes en marxa al discurs del 'no hi ha alternativa'.

Volem articular una societat que construeixi respostes als qui veuen el futur tancat. Perquè una generació sencera, la gent jove, es troba en greu risc de quedar exclosa de qualsevol projecte de vida personal i col·lectiu que comporti un horitzó de dignitat, sota l'amenaça d'una roda indefugible de precarietat. Només hi ha esperança per a un país, per a una societat, quan pot llegar un futur de dignitat a la seva generació de gent jove.

Volem un país sense desigualtats, ni exclusions ni discriminacions, on l'equitat i la fraternitat vertebrin la nostra realitat quotidiana. Seguirem lluitant per la plena equitat de gènere, per eradicar tota manifestació de violència masclista i de discriminació, superant les causes que les provoquen i fent realitat el canvi necessari dels patrons culturals que avui encara vulneren els drets de les dones en múltiples àmbits. Seguirem lluitant per la llibertat, l'autonomia personal, la dignitat i la justícia social. Per tal de construir una societat on tots els projectes de vida es puguin realitzar de manera autònoma, en condicions d'igualtat, des de l'expressió diversa de totes les identitats culturals, funcionals i sexuals i forjant, en clau quotidiana, vincles de cooperació i solidaritat.

Volem que Iniciativa segueixi sent el principal referent de l'oposició al Parlament de Catalunya, però ara també el principal referent de l'alternativa a la dreta i a les polítiques de dretes. Avui ICV és percebuda per amplis

sectors de la societat catalana com una eina útil per plantar cara a les retallades i defensar els drets socials. Cal ser ara, també, l'eina més útil per construir una sortida alternativa, ecològica, socialment justa i esperançadora a la crisi, capaç de superar el capitalisme, sumant energies i teixint complicitats amb tothom qui lluita en aquesta perspectiva.

Ser útil per construir aquesta alternativa significa voler ampliar el nostre espai social i polític, més enllà del resultat històric de les darreres eleccions al Parlament: vivim un canvi d'època, un nou temps i és el moment de trencar el nostre sostre de vidre. Connectar els sectors que ens donen suport electoral amb d'altres que simpatitzen amb nosaltres però que encara no han fet el pas de donar-nos suport explícit. Establir aliances més fortes amb els i les qui compartim, des de fa temps, lluites i objectius. Obrir nous vincles amb nous actors i col·lectius, que expressen realitats emergents i formes de fer diferents.

Volem obrir ICV, fer-la més àgil, transparent útil i innovadora. Reinventar la política i els instruments per fer política, també ICV i el paper actiu de les dones i els homes que en formen part. Volem canviar la cultura política, que molts ciutadans i ciutadanes que se senten avui simples espectadors esdevinguin creadors de presents i futurs col·lectius, protagonistes en la construcció de somnis i esperances. Volem passar de votar cada 4 anys a fer política cada dia, democratitzar la democràcia.

Volent que creguem que no hi ha una sortida diferent, imposar l'apatia i la por. Enfront d'això ara és el moment de construir una alternativa al carrer i a les institucions que sumi, on ICV no serà l'única protagonista, però és imprescindible, amb l'objectiu de canviar les coses, de canviar-ho tot.

Junts i juntes, des de la coalició i anant més enllà, volem construir fàbriques d'alternativa i esperança. Sabem que són temps difícils, però només podem sortir-nos-en des de l'optimisme de la voluntat. Ser un espai plural, obert i cooperatiu.

1.2. On som i on volem anar

1.2.1. Obrim un nou camí. Un procés constituent per una nova Catalunya.

En termes socials, econòmics, democràtics, ecològics o nacionals ens trobem en una cruïlla. És el final d'una època; s'obre un nou temps. Cal obrir-ne els camins, i transitar-los, amb un nou model i amb noves forces i aliances.

Per això cal dir no al règim actual i obrir un procés constituent: els nous camins per canviar-ho tot. Sense oblidar d'on venim, posant en valor una trajectòria de transformació, de lluites i dignitat, però sense cap por al que ha de venir, a la política radicalment diferent que volem construir.

Aquest nou camí comença per un canvi profund del sistema econòmic, en clau ecològica, amb democràcia econòmica, i un model de democràcia radical que superi les limitacions d'un règim segrestat per poders que ningú ha escollit, amb pràctiques que comencin, des de ja, a construir propostes que ens comencin a fer superar el capitalisme neoliberal que avui s'imposa. Aquest aprofundiment democràtic és indissociable de l'exercici del dret a decidir mitjançant una consulta sobre el futur de Catalunya per trencar i superar la situació de bloqueig actual amb l'Estat. Un procés constituent, per tant, fonamentat en tres elements compartits per amplis sectors de la ciutadania. Són tres causes que mobilitzen en clau transformadora. Són els tres motors per obrir un nou camí.

Vincular el dret a decidir a Catalunya amb la superació de la crisi en clau ecològica i anticapitalista, i amb una nova política realment democràtica, suposa construir un nou bloc social i polític a Catalunya, que estableixi també ponts de diàleg i col·laboració amb les esquerres dels altres pobles de l'Estat. I la construcció d'aquest bloc, d'esquerres i nacional, amb vocació alternativa i hegemònica, cal situar-la en el context d'un procés constituent, de l'obertura d'un nou camí.

Per arribar-hi cal forjar marcs d'acció compartits i iniciatives comunes, així com formes permanents de comunicació i intercanvi. I gradualment construir un relat polític conjunt i alhora divers, que expressi les arrels pròpies de cada protagonista i les perspectives compartides de tots ells.

1.2.2. Ja hi ha moltes alternatives. Construïm l'alternativa.

El discurs de les dretes catalana i espanyola, que de facto formen una coalició contra els drets socials, es basa en un diagnòstic de les causes de la crisi fals i trampós. Diuen que tenim massa drets i serveis públics que han generat un dèficit excessiu, que tothom ha estirat més el braç que la màniga. I afirmen, a més, que 'no hi ha alternativa' a les retallades i als rescats.

No obstant, l'alternativa existeix, i no només sobre el paper, sinó que és ben real. Avui a Catalunya, també a l'Estat i a Europa, milers de ciutadans i ciutadanes, des d'organitzacions socials i xarxes ciutadanes han plantat cara a les retallades (les vagues generals, per exemple) i han defensat els seus drets constituint llaços de solidaritat i suport mutu amb resultats reals i tangibles (el moviment contra els desnonaments seria el més paradigmàtic).

A aquesta resistència activa se li suma un conjunt de pràctiques creatives, alternatives al neoliberalisme, que ja estan en marxa i donant resultats sobre el terreny. Sovint són impulsades per organitzacions socials; també alguns ajuntaments han tirat endavant polítiques públiques amb el mateix objectiu. Es tracta, doncs, d'aprofundir en propostes programàtiques, però també donar una especial rellevància a

aquelles experiències en marxa que en clau de proximitat construeixen alternatives tangibles, des de la comunitat, el teixit social i els ajuntaments. Es tracta d'un capital social rebel i creatiu imprescindible en el procés de construcció de l'alternativa política. Un conjunt d'energies cíviques que cal enfortir i articular perquè l'alternativa esdevingui majoritària.

No volem, perquè no podem, renunciar a la construcció d'alternatives de govern, perquè la llibertat ens la juguem en una aula de l'escola, en una cua a l'hospital, en la desaparició dels serveis socials. Necessitem la construcció d'alternatives de sistema, però aquesta alternativa es fa des d'una aritmètica que ens permeti defensar els drets que si ens són arravatats costarà molt de recuperar. A la vegada, no volem, perquè no podem, esperar a la construcció d'alternatives només des dels governs i per això cal construir espais de llibertat des de l'economia social, des de noves maneres de consumir i de viure, des de les propostes a favor de les energies renovables o des de les finances ètiques.

El paper d'ICV no és liderar aquestes alternatives, és cooperar, sentir-se representada en elles i expressar-les en l'àmbit institucional. El nostre paper és col·laborar a trobar objectius comuns, agregar lluites i alternatives. Sumar-se i sumar d'altres a una nova aliança social i ciutadana per canviar-ho tot.

1.2.3. Cap a una nova aliança social i política per canviar-ho tot.

Vivim una situació sense precedents, com no s'havia donat mai en el període democràtic, en tots els àmbits. ICV considera, de forma compartida amb amplis sectors de la societat catalana i fruit del diàleg amb múltiples agents, que la resposta a aquesta situació excepcional ha de construir-se des de la màxima ambició social, nacional i democràtica.

Aquesta triple ambició demana mantenir la política d'aliances d'ICV, i ahora, impulsar una nova aliança social i política per canviar-ho tot.

Mantenir la política d'aliances d'ICV vol dir preservar i desenvolupar el posicionament d'ICV-EUiA com a referent de l'oposició d'esquerres a Catalunya davant CiU i aquells que l'acompanyin. Seguirem, com a eix principal del nostre treball polític, confrontant amb la dreta i les polítiques de dretes i treballant per una majoria d'esquerres. Creiem que a Catalunya hi ha una majoria social de les esquerres, però sobretot hi ha una majoria social a favor dels drets socials, a favor d'una política amb les parets de vidre, a favor d'uns poders públics que defensin l'interès general i que no es rendeix a l'interès particular d'unes poques empreses o unes poques famílies. El repte és la traducció en una majoria política al Parlament, que entén que no hi ha procés de transformació social sense aconseguir que els valors compartits siguin hegemònics.

Perquè aquesta nova majoria tingui coherència és imprescindible que ICV-EUiA sigui més forta. El creixement organitzatiu (no només

electoral) d'ICV i de la coalició és imprescindible per esdevenir factor clau d'una alternativa d'esquerres a l'estratègia de l'austeritat injusta a Catalunya, en representar el bloc social que rebutja el desmantellament dels drets socials i la degradació de les llibertats democràtiques. Per assolir aquest objectiu l'enfortiment d'ICV és fonamental. Enfortiment vol dir millorar la capacitat de generar iniciatives polítiques, és el creixement de l'afiliació i de l'activisme de la militància, és incrementar l'extensió territorial i la influència social.

Però cal també impulsar una nova aliança social i política per canviar-ho tot. Aquesta proposta estratègica requereix projectar-la tant en la política catalana, com en la política d'Estat i europea. L'objectiu d'aquesta aliança és sumar tots els sectors i col·lectius que rebutgen les polítiques de desmantellament social, la vella política amb la limitació de drets i llibertats, i la negació de Catalunya com a nació amb dret a decidir; sumant tothom qui planteja alternatives. Abans que de l'aritmètica electoral ens hem de preocupar de l'aritmètica de carrer. D'una majoria social que s'ha d'expressar al carrer (indignació, manifestacions, vagues...) en els debats i les reflexions. Les polítiques de retallades han fracassat econòmicament (recessió, atur...), cal també que fracassin políticament i es demostrï que hi ha una majoria social molt transversal que les rebutja. Necessitem d'una aritmètica de carrer que precedeixi la construcció d'una aritmètica política diferent.

Per últim, és fonamental crear un corrent de pensament que situï els reptes de país allà on son. Assumint que no hi ha projecte nacional amb fractura social, que cal redistribuir esforços, que volem una societat cooperativa. I a la vegada explicar que tot això només és possible des de l'ecologia, l'equilibri territorial i la revolució verda i energètica.

En síntesi, doncs: no hi cap procés de canvi sense dinàmiques superadores. Però tampoc és possible el canvi sense l'articulació política. Per això reclamem una ICV i una coalició més fortes, en clau organitzativa, i amb més activisme i més presència social i territorial. Fortalesa al servei de la construcció d'un nou bloc social i polític per canviar-ho tot, un bloc de suma, ampli i divers, de confluència del conjunt d'actors que compartim els tres motors del procés constituent, del canvi de règim: la transformació social i ecològica, la nova política radicalment democràtica i la sobirania nacional expressada en l'exercici del dret a decidir.

Per fer-ho possible s'iniciarà, en el marc dels treballs a l'entorn de la nostra Assemblea, un procés de diàleg amb tots els actors socials (sindicats, xarxes 15M, plataformes, creadors culturals, economia cooperativa...) i polítics amb l'objectiu de treballar:

- Una resposta social compartida a les polítiques dels governs, primer del PSOE i després de CiU, PP i Brussel·les, que tingui

com a objectiu plantar cara a totes les agressions socials i ecològiques.

- Un exercici del dret a l'autodeterminació obert i transversal, que garanteixi que la ciutadania de Catalunya podrà decidir lliurement el seu futur.
- L'elaboració d'un programa comú alternatiu a les polítiques dominants, que pugui ser compartit per totes les forces polítiques i socials de l'esquerra que rebutgen l'austeritat injusta i les retallades democràtiques, i que a Catalunya defensin l'exercici del dret a decidir.

L'evolució dels esdeveniments i la pròpia maduració del treball unitari determinaran quines actuacions es realitzaran per concretar aquest programa (Assemblea, convenció oberta...), així com la dimensió electoral que pugui tenir el nou bloc social i polític per canviar-ho tot, per obrir el nou camí on construir l'alternativa de sobirania social i nacional, contra l'autoritarisme dels mercats i de l'Estat.

La incertesa davant d'un escenari altament dinàmic fa necessari que a partir de l'objectiu estratègic –l'alternativa a les retallades, la nova política i el dret a decidir- deixem les portes obertes a diferents fórmules de configuració del bloc social i polític desitjat per milers de ciutadans i ciutadanes.

1.2.4. Recuperar la política, reinventar la política.

La crisi que vivim no és només la crisi econòmica i ecològica del capitalisme neoliberal, sinó també, potser sobretot, una crisi política, de la vella política amb els seus greus dèficits de democràcia. Les dues estan estretament interrelacionades, per bé que se'n parla molt de la primera i molt menys de la segona. La dimensió política de la crisi, en canvi, és evident. La intensitat dels seus símptomes i la profunditat de les seves causes només ens permeten un diagnòstic: ens trobem davant d'un malalt terminal, afectat per una malaltia irreversible.

El que està en crisi, precisem-ho, no és la política, perquè la política és irrenunciable, la necessitem per resoldre tot allò que col·lectivament ens afecta. El que està en crisi és la "vella política": la política dels partits que monopolitzen tots els espais de poder; la política que pràcticament no permet cap altre espai significatiu de participació ciutadana al marge de les eleccions; la política tancada a les institucions representatives i contaminada de facto pels interessos dels grans poders econòmics; la política aferrada als territoris nacionals-estats, desbordada per una economia que cada cop és més global i per una societat cada cop més complexa. Aquesta "vella política" es troba afectada per una doble crisi, de legitimitat (perquè la gent cada cop s'hi sent menys representada) i

de funcionalitat (perquè es mostra impotent per donar resposta als greus problemes que ens afecten).

Distincions com “dins-fora”, “a dalt-a baix”, “1%-99%”, poden tenir avui tant o més significat per a molta gent que l'eix esquerra-dreta. Aquest eix, però, continua tenint un important valor per a la major part dels actors polítics i de la ciutadania i també té un gran valor analític, en el sentit que ens permet classificar les grans actituds polítiques que hi ha hagut fins ara enfront la crisi.

El neoliberalisme ha vist la crisi com a finestra d'oportunitat per fer avançar propostes que anys enrere ni tan sols no s'hagués atrevit a plantejar. La socialdemocràcia s'ha dedicat durant molts anys a administrar un poder polític imbuït per la ideologia neoliberal i ara no té credibilitat per desentendre-se'n. I l'esquerra transformadora? Ha impulsat dinàmiques de resistència: de defensa d'allò que tenim, enfront l'ofensiva neoliberal i la passivitat socialdemòcrata. Aquesta actitud de resistència s'explica i es justifica per la intensitat de l'ofensiva neoliberal (que ha de ser interpretada, més enllà dels vectors ideològics, com una autèntica ofensiva de classe), però no és suficient. El simple resistencialisme pot comportar fer caure aquesta esquerra en la residualitat: a) pel risc d'acabar defensant elements de la vella política que, com dèiem, experimenten avui una greu crisi de legitimitat i de funcionalitat; b) pel fet de no ser percebuda en l'escenari de les alternatives de futur. L'esquerra hauria d'interpretar la crisi amb la urgència de fer avançar propostes de nova política. Cal abordar el debat sobre quins criteris bàsics, des d'una perspectiva d'esquerres i alternativa, haurien d'orientar el camí cap a la construcció d'una nova política.

Aquest debat es refereix a quines són les noves eines que requerim per fer política a la nostra organització, amb una nova definició de l'activisme i el paper dels i les militants, dels amics i les amigues d'ICV, de les agrupacions locals i del paper específic de Joves d'Esquerra Verda i Dones amb Iniciativa, de les i els activistes que participen en centenars de plataformes i associacions. Però també com impulsem noves formes de fer política en la nostra relació amb la societat i amb els moviments socials, des del reconeixement i acompanyament recíproc, des de la cooperació. I també quines noves pautes de comportament individual observem, de forma coherent amb el nostre compromís polític (banca ètica, cooperativisme, consum alternatiu...).

Fer política avui ha de ser la lluita per una correlació de forces en l'àmbit institucional, sabent que la defensa del que és públic en salut, educació o serveis socials depèn en gran part de l'aritmètica institucional. Però fer política avui ha de significar també la defensa del que és públic, del que és comú, des d'àmbits tan diversos com la banca ètica o les experiències cooperatives de consum agroecològic i d'energies renovables, passant pels bancs de temps i solidaris, les pràctiques

comunitàries de suport mutu, o els espais de coneixement compartit que genera la xarxa.

1.2.5. Per un estat propi: federat, confederat o independent.

El nostre objectiu estratègic és que ICV esdevingui una gran força de l'esquerra nacional, punt de trobada de federalistes i independentistes, a partir del catalanisme popular i el dret a l'autodeterminació. Volem ser un gran partit de l'esquerra nacional.

A partir del trencament del pacte constitucional per la STC cal un nou horitzó nacional: l'estat propi en el marc de l'Estat espanyol o directament de la Unió Europea, federat, confederat o independent, en funció de l'evolució de les relacions amb l'Estat i la UE, i de la formació de majories socials. És en aquesta lògica que entenem el dret a decidir com a estratègia d'avenç nacional, cercant majories socials àmplies i transversals. ICV ha de seguir construint una proposta pròpia i més detallada sobre el dret a decidir.

Cal també desenvolupar el concepte de catalanisme popular, com a alternativa al nacionalisme conservador: concepte de nació; avenç social i avenç nacional com a part indestriable del mateix projecte; emancipació, relacions amb Estat i Europa.

1.2.6. ICV, una eina útil.

El nostre projecte polític i els objectius que volem assolir parteixen de la constatació que Iniciativa és una organització útil a la ciutadania i a Catalunya. ICV és avui el referent de l'oposició més nítida a les retallades i les polítiques neoliberals i neoconservadores a les institucions i de l'ofensiva més brutal del centralisme. No hem renunciat, en cap moment, a exercir la funció de control i exigència de responsabilitats d'uns governs, català i espanyol, que estan liquidant el nostre Estat de Benestar i el nostre autogovern i denigrant la democràcia. Ho hem fet de vegades acompanyats i sovint sols. Els resultats electorals de les passades eleccions validen la feina feta fins ara, però també ens interpel·len en la nova etapa que tot just comença. És a partir d'aquesta utilitat, de la nostra cohesió interna i d'un procés de renovació modèlic, que podem encarar nous reptes més ambiciosos.

Un d'ells és canalitzar el conflicte social i nacional que existeix al carrer, als centres de treball, als serveis públics, a tot el territori. La nostra tasca institucional ha d'estar guiada per l'expressió més clara del que passa al carrer. Cap espai polític ens és aliè. Això requereix plantejar noves respostes fins ara inèdites, a situacions i conflictes socials fins ara desconeguts (propers en alguns casos, per la seva intensitat, a l'explosió social). És el que definim com 'acompanyar el patiment de la gent', perquè no deixarem sol ningú davant la crisi, innovarem en els mecanismes que ICV empra per donar solució a problemes concrets i

quotidians de la ciutadania, exercint un paper actiu, de proximitat, des de la credibilitat que donen els fets, i entenent aquests espais com un lloc d'empoderament –i no de substitució de l'Estat del Benestar-.

La inclusió dels drets de les dones i l'equitat de gènere en l'agenda política és un aspecte que defineix Iniciativa. No obstant, la feminització d'ICV com a organització política és un procés a revisar i debatre. Un nou impuls a la transversalitat de la perspectiva de gènere en el funcionament de tots els àmbits de la nostra organització és prioritari.

1.2.7. Els pobles i les ciutats com a espais sostenibles de resistència, lluita i dignitat democràtica

ICV ha estat sempre una força municipalista, una organització política compromesa amb les polítiques de proximitat. Aquest és un dels perfils de la nostra identitat: som una força clarament municipalista, els ajuntaments han demostrat la seva capacitat de transformar els pobles i les ciutats de Catalunya, i han esdevingut determinants en la construcció de condicions de dignitat, igualtat i benestar social. Com sempre hem manifestat i defensat, els governs locals, els ajuntaments, són govern de Catalunya.

Els nostres ajuntaments mereixen avui el reconeixement i la confiança del conjunt dels poders públics per seguir consolidant-se com a espai institucional clau en l'assumpció dels nous reptes que té plantejats la nostra societat. Però avui el nostre món local té importants problemes estructurals. Problemes derivats de la política recentralitzadora del PP. Una estratègia que pretén posar setge als ens locals per convertir-los en mers gestors d'un grapat reduït de competències definides prèviament i de forma autoritària pel govern de l'Estat, intentant desposseir els ajuntaments de naturalesa política, d'espais amb capacitat de construir projectes col·lectius des de valors de transformació.

Haurem d'abordar des dels governs i els espais locals els conflictes socials més importants, especialment els derivats de situacions de pobresa i exclusió, agreujats pel tractament que estigmatitza i criminalitza les persones en situació de pobresa i exclusió, la dissidència, la immigració, desencadenant mesures repressives. Algunes de les agressions més intenses al model de societat que anhelem, com per exemple la xenofòbia, es manifesten amb cruïda als nostres ajuntaments: la normalització institucional de formacions i discursos xenòfobs suposen un atemptat a la convivència dels nostres pobles i ciutats i als valors d'igualtat i de defensa dels drets humans.

Així doncs, és en la proximitat -on s'expressen de manera quotidiana i vital tots els conflictes- on es precisa un poder local de caràcter polític, que defensi els valors i la dignitat de la política com a projecte col·lectiu i emancipador, des de la participació i el protagonisme dels agents socials i la ciutadania.

Cal obrir, per tant, un debat a fons que plantegi els canvis a promoure en el si del municipalisme. El compromís històric d'ICV amb el municipalisme ens exigeix ser els impulsors d'aquest debat, per tal de fer possibles els canvis necessaris, promovent l'inici d'un nou municipalisme per una nova època. El municipalisme emancipador del segle XXI. En aquest sentit, a banda dels espais de formació i de les trobades per compartir projectes desenvolupats als pobles i ciutats, proposem una conferència sobre el món local a l'estiu del 2013.

ICV treballarem als ajuntaments per un model clarament alternatiu a la lògica de les retallades i les privatitzacions i clarament alternatiu també a la lògica de l'especulació i l'expansió urbanística. Per a ICV els governs locals han de ser protagonistes de la lluita contra la crisi del capitalisme neoliberal, també en les seves expressions urbanes, i impulsors de ciutats i pobles socialment inclusius, ecològicament sostenibles i radicalment democràtics. És l'hora del municipalisme pel bé comú.

En una clau més organitzativa, la utilitat d'ICV com a instrument de lluita contra les retallades i resposta alternativa passa necessàriament pel món local, pels regidors i les regidores d'Iniciativa i la coalició que, sigui al govern o a l'oposició, estan en primera línia. La resposta quotidiana a la crisi i la construcció política d'una alternativa exigeix un paper central del nostre municipalisme.

El projecte nacional d'Iniciativa és un projecte municipalista. Un projecte on la política i els espais de proximitat juguen un paper central, prioritari, en la mesura que la vida quotidiana de les persones és l'àmbit tangible de les resistències i de les alternatives, de la construcció de consciències, relats i pràctiques d'emancipació personal i col·lectiva.

Cal establir, per tant, com a objectiu d'Iniciativa en el proper període un procés d'empoderament polític dels regidors i les regidores com a portaveus nacionals i dels electes nacionals com a portaveus de la realitat local.

1.2.8. Un pas més en la relació amb EUiA.

La necessitat de derrotar les retallades i la limitació de drets i llibertats democràtiques, socials i nacionals que impulsa la dreta i el conjunt de l'establishment polític a Catalunya i a l'Estat requereix seguir construint una alternativa, junt amb molts d'altres actors polítics i socials. Aquest objectiu fa imprescindible l'enfortiment de la coalició d'ICV-EUiA. Cal una ICV més forta per tenir una coalició més forta. Ens cal una coalició més forta per sumar en una alternativa més àmplia.

Aquest enfortiment també ha de tenir com a objectiu fonamental trencar el bipartidisme electoral i ideològic estatal, que rep el suport de CiU, i que comparteix en bona mesura les polítiques econòmiques de

retallades socials com a única alternativa per sortir de la crisi, com demostren les retallades de Mas, el pla d'austeritat de Zapatero de maig del 2010 o el pla d'austeritat de Rajoy de juliol del 2012. El bipartidisme, el seu repartiment del poder, és una de les causes de la crisi democràtica que vivim i de la creixent desafecció política d'una part molt important de la ciutadania.

El balanç de la coalició entre ICV i EUiA és, sens dubte, positiu. Els motius i els objectius que justifiquen els nostres acords segueixen vigents i són percebuts així pels ciutadans i les ciutadanes que ens donen suport electoral i per amplis espais socials, més enllà de les nostres organitzacions. Els resultats de les darreres eleccions al Parlament confirmen la utilitat de la coalició i el seu espai potencial de creixement.

Un tret identitari d'ICV-EUiA ha estat que, tot respectant la irrenunciable sobirania de cada organització en el seu sentit més ampli, ha sabut ser útil a la societat quan s'ha allunyant de debats en clau interna, endogàmics o personalistes.

De forma complementària a aquest balanç, ICV considera que cal encarar amb normalitat la necessària actualització de les nostres relacions amb EUiA. Aquest procés té com a finalitat enfortir la coalició (conseqüència lògica d'enfortir ICV), incrementar el treball conjunt més enllà de les institucions i abordar els mecanismes necessaris per fer encara més fluid el nostre treball polític, amb una crida oberta a col·lectius diversos a incorporar-s'hi.

Aquest procés s'ha de fer garantint el protagonisme del conjunt dels i les militants d'ICV i les agrupacions locals, amb espais de debat i de proposta per construir de manera conjunta aquest nou marc. Però l'autèntic objectiu és transcendir la coalició, definint, des d'ICV i des de la coalició, un espai de confluència política i social que posi les bases per plantejar una alternativa de sistema i una alternativa de govern.

1.2.9. Les relacions amb d'altres forces de l'Estat.

ICV compta amb un marc de relacions amb altres forces de l'Estat que respon a la necessitat d'articular un espai d'esquerres, ecologista i plurinacional. El nostre treball com a membres d'Espai Plural (ICV, CHA, IpV, Iniciativa Verds) és l'àmbit més proper d'acció política i el volem reforçar i impulsar com una realitat singular i específica, amb vocació estratègica i de continuïtat.

D'altra banda, ICV manté el seu protocol de relacions amb Equo i el seu treball parlamentari al Congrés del Diputats en el grup de l'Esquerra Plural (juntament amb IU, EUiA i la CHA) i al Senat a l'Entesa.

Hem de reconèixer, però, que estem en una situació excepcional i són necessàries alternatives que vagin més enllà dels espais existents. Per fer front a les polítiques d'austeritat a l'Estat espanyol, que afecten a Catalunya de forma paral·lela al debat nacional, les diferents sensibilitats de l'esquerra alternativa, política i social, han d'articular una àmplia i plural aliança que posi en qüestió tot el model constitucional vigent des de la transició, en el terreny econòmic-social, però també en el territorial i democràtic. Acabar amb l'actual règim polític espanyol pot ser avui un important objectiu comú a les esquerres catalanes i de la resta de l'Estat. El que avui representen, en la vessant dels partits polítics, ICV, els membres de l'Espai Plural, Equo, IU i d'altres.

1.2.10. L'alternativa europea a l'austeritat neoliberal.

Mai com ara s'havia fet palesa la necessitat que qualsevol reflexió, acció o decisió política incorporés la dimensió europea. Res s'entén avui a casa nostra sense Europa i res no es pot fer sense ella. Per plantar cara al capitalisme financer és imprescindible tenir espais de poder més grans, calen espais de cooperació entre els pobles. Però si bé Europa forma part de la solució, també s'ha convertit en part del problema.

La crisi ha posat de manifest el conjunt de debilitats i dèficits que la construcció europea arrossega des de fa temps, segrestada pels estats i pels mercats, amb el suport actiu de PP, CiU, PSC i PSOE, i que ICV ja va denunciar en el procés de debat sobre la Constitució europea. El nostre no a l'Europa dels mercats, a l'Europa de la moneda única sense articular una fiscalitat, una solidaritat, una democràcia, sobirania i benestar arreu d'Europa, anticipava l'escenari actual i les debilitats d'aquell projecte europeu. No hi ha democràcia europea sense cedir sobirania a la ciutadania i al Parlament i no hi ha economia europea sense fiscalitat, drets laborals i estratègia productiva comuna. I el que era rellevant fa temps és ara un requisit necessari per al propi futur del projecte de l'Europa democràtica, social, ecològica i dels pobles que defensem; i fins i tot de les seves institucions.

Per això cal una nou govern de la UE. No ja un canvi de majories, sinó un canvi de la pròpia definició del projecte europeu, superador de l'actual, que es fonamenti en la participació i el control democràtic directe per part de la ciutadania, la reconstrucció dels drets socials universals, un model de prosperitat ecològica i compartida, el ple respecte als drets col·lectius dels pobles i la defensa de la pau i els drets humans.

ICV, juntament amb molts d'altres actors polítics i socials, catalans, estatals i de la resta d'Europa, considera imprescindible construir una alternativa europea a l'austeritat neoliberal. Amb aquest objectiu, proposem la coordinació de forma estable de forces polítiques, sindicals i socials europees d'esquerres i ecologistes, especialment del sud, amb la finalitat d'impulsar polítiques alternatives i obrir la renegociació del deute.

ICV és membre de ple dret del Partit Verd Europeu. Som la veu catalana al PVE i som la veu del PVE a Catalunya.

Complementàriament, ICV manté contacte amb totes aquelles forces d'esquerres i ecologistes europees, especialment del sud, amb les que coincidim en el diagnòstic de la construcció europea i de la posició específica que l'Europa meridional ha de mantenir per garantir un projecte que no fracturi el procés d'una UE política, federal, democràtica i social. ICV mantindrà aquesta política de relacions oberta a forces d'esquerres i ecologistes d'Europa. Unes relacions de geometria variable amb forces que s'oposen a l'estratègia neoliberal i que poden estar en diferents famílies polítiques.

1.3. Hi ha alternativa. Hi ha esperança.

Cal un canvi radical. I cal començar-lo ara. Des d'una oposició frontal, que cal mantenir, a les polítiques de retallades socials i democràtiques, és el moment d'anar més enllà i construir una alternativa creïble a aquells que des de diferents governs no han dibuixat més alternativa que la dels ajustos, la de la socialització de les pèrdues i la nul·la exigència als que han generat la crisi. No ens podem quedar només en una crítica a les polítiques de la dreta, sinó que cal plantejar un model diferent, contraposat, no subsidiari. Una visió pròpia del que volem per a Catalunya. Una visió, de fet, que milers de ciutadans i ciutadanes ja tenen i que volen expressar també en el pla polític i electoral. Cal que al 'no a les retallades' hi sumem un 'sí hi ha alternativa'. I en aquest "sí hi ha alternativa" cal insistir amb les propostes plantejades, innovació programàtica, i una estratègia d'aliances que facin possible aquestes alternatives.

ICV defensarà l'exercici del dret a decidir dels catalans i les catalanes, que és l'expressió de la sobirania de la ciutadania davant dels estats, però també davant dels mercats. Són els homes i les dones que viuen a Catalunya, lliurement, els qui han de decidir quina és la relació que volen tenir amb l'Estat i quins límits volen establir als mercats. La llibertat dels catalans i les catalanes no pot quedar segrestada per un Estat al servei del centralisme i per això creiem que podem ser l'espai de trobada de federalistes i independentistes. La democràcia i els drets socials a Catalunya no poden posar-se en venda per un govern català al servei dels especuladors. Volem decidir el nostre horitzó nacional i el nostre horitzó social.

Els objectius d'ICV els compartim amb un ampli espai polític, social i ciutadà. Amb diferents forces polítiques, organitzacions sindicals, moviments socials, plataformes ciutadanes, persones i grups, més o menys organitzats, que són políticament actius. És moment de sumar. Tenim l'oportunitat, però també l'obligació, d'iniciar un procés de construcció d'una alternativa real i concreta, al carrer i a les institucions. Se'ns exigeix una resposta que estigui a l'alçada dels reptes que encarem. Amb una ICV més forta i enfortint la coalició, però anant més enllà. Des de la modèstia, perquè

sabem que ICV sola no ho pot fer. Però des de l'ambició, perquè sabem que sense ICV no és possible. Hi estem disposats i disposades, tenim la força, la il·lusió i la convicció per començar.

Aquesta confluència política i social s'ha de teixir des de la pluralitat, la generositat, l'empatia i el reconeixement mutu de legitimitats i aportacions, la cooperació, sense imposicions i des de la confiança. A partir d'un programa polític fonamentat en la defensa de la justícia i els drets socials universals, la societat cooperativa i l'economia del bé comú, l'ecologia, l'aprofundiment democràtic, la màxima ambició nacional i un projecte federal europeu. I per poder articular aquesta unitat i aquest programa ICV contempla com a possibles tots els instruments polítics, electorals i socials. I el primer instrument és el de fer créixer l'esperança, que està entre els ciutadans i les ciutadanes, moviments socials i organitzacions polítiques que estan forjant respostes alternatives. És moment de sumar-les i colpejar la injustícia junts. Que la por canviï de costat i que l'esperança sigui majoritària. Per canviar-ho tot.

2. Cap a un nou model de prosperitat compartida i ecològica. Alternatives al neoliberalisme i les retallades.

2.1. Causes i dimensions de la crisi del capitalisme neoliberal.

A la 9a Assemblea Nacional d'ICV, el novembre del 2008, ja vam centrar els nostres debats en la diagnosi i les alternatives a la crisi del capitalisme neoliberal, llavors encara relativament incipient. Des de la fi de la crisi anterior, les polítiques dels governs del PP (1996-2004) i del PSOE (2004-2011) havien coincidit en un conjunt de trets:

- a) Foment de la bombolla immobiliària, amb la prioritat posada en tota mena d'estímul a la compra d'habitatges privats, en contrast amb la feblesa estructural de les polítiques de suport al lloguer i d'habitatge social. Opció que està a l'arrel del drama social i humà dels desnonaments que pateixen avui milers de persones al nostre país.
- b) Reducció de la fiscalitat en general i, molt especialment, regals fiscals econòmicament absurds i socialment injustos a les rendes altes a través de la menor fiscalitat sobre les rendes de capital, la reducció dels tipus marginals màxims a l'IRPF, el manteniment d'una fiscalitat generosa amb les rendes del capital, la creació de les SICAV com a mètode legal d'elusió fiscal, l'eliminació de l'impost del patrimoni, i la desactivació de la fiscalitat sobre successions i donacions.

- c) Renúncia al control i la persecució del frau fiscal i a la regulació pública de l'activitat financera, dos elements que han contribuït al monocultiu de l'activitat immobiliària en detriment de moltes altres alternatives, i per tant a la instal·lació de l'especulació i la precarietat com a trets definidors del model de creixement.
- d) Debilitat de les polítiques actives orientades a l'ocupació de qualitat i gran timidesa en l'aposta de creació d'ocupació estable i no deslocalitzable per mitjà de l'expansió de les noves dimensions de l'Estat de Benestar: el suport a l'autonomia personal i els serveis de proximitat.
- e) Impuls a una política d'infraestructures desequilibrada, malbaratadora, centralista i ambientalment agressiva, que té les seves fites màximes en la xarxa ferroviària d'alta velocitat i els aeroports, que es sumen a un impuls indiscriminat a les xarxes de carreteres i autovies en perjudici del transport públic.
- f) Consagració d'un model energètic malbaratador i oligopolista, sense limitar l'energia nuclear i mantenint la dependència dels combustibles fòssils, que no sols tenen efectes de contaminació i emissió de CO2 i partícules sinó que causen, hores d'ara, la major part del nostre dèficit comercial.
- g) Abandonament d'una política industrial liderada des dels poders públics, afavorint la deslocalització d'empreses i renunciant a incentivar una transició industrial basada en preservació del territori, l'estalvi, l'eficiència energètica i el conjunt de vectors de l'economia verda.

PSOE, PP i CiU han coincidit abans de l'esclat de la crisi en generar un model econòmicament suïcida, socialment regressiu i ambientalment insostenible. I en temps de crisi, els mateixos partits, especialment a partir del 12 de maig de 2010 i sota la pressió internacional, s'han apuntat a l'austeritat salvatge dominant arreu d'Europa, amb les receptes injustes i inútils que ens enfonsen encara més en l'espiral recessiva. Les mostres més clares de les polítiques del capitalisme neoliberal s'expressen en els següents aspectes:

- a) Socialització de les pèrdues derivades de la irresponsabilitat del sector financer. Tant el Fons d'Estabilitat com el FROB (dotat amb 50.000 milions d'euros), o els avals als comptes corrents (per 100.000 milions d'euros) van ser maniobres en les que es va oferir als bancs tot a canvi de res, ja que no es va garantir que la liquiditat drenada servís per augmentar el crèdit, i no es va limitar ni el repartiment de beneficis ni els bonus dels directius. Aquesta socialització de pèrdues ha tingut la segona fase en el recent rescat a les entitats financeres per una xifra que pot arribar als 100.000 milions d'euros, i que, a més, s'ha fet a canvi de noves mesures antisocials i d'una pujada de l'IVA que deprimirà encara més el consum i, amb ell, l'activitat econòmica.

- b) Atemptats socials clars, com ara les dues reformes laborals, la de la negociació col·lectiva i les amenaces al sistema de pensions, que han trobat les respostes socials contundents especialment en les vagues generals del 29 de setembre del 2010, i del 29 de març i el 14 de novembre del 2012. Atemptats que busquen la pretesa devaluació competitiva, la ruptura del contracte social, amb un predomini ideològic neoliberal amb polítiques al servei dels interessos de classe d'uns pocs. Les dades indiquen clarament que les reformes laborals no han creat ocupació, han generat més precarietat i estan provocant que l'acomiadament sigui més fàcil i barat.
- c) Limitació financera dels recursos i de la capacitat de maniobra de les comunitats autònomes i els ajuntaments, als quals ara s'acusa de ser els causants dels problemes amb l'objectiu de reduir la despesa social que gestionen. Al tímid pas en la direcció correcta aconseguit amb la LOFCA el 2009, gràcies al govern d'Entesa, li ha seguit una pressió contra la despesa pública a tots els nivells, especialment amb el setge a les finances locals.
- d) Retallades salarials de les treballadores i els treballadors del sector públic, al costat de retallades i privatitzacions en tots els àmbits de l'Estat de Benestar tendents a substituir drets socials per mercaderies i serveis públics per àrees de negoci.
- e) Involució ambiental generalitzada i menysteniment del medi ambient com a bé comú (costes, aigua, medi natural, desenvolupament rural, biodiversitat, renovables, eficiència energètica...), aprofundint en el model insostenible i depredador, castigant els sectors més dinàmics i aquells que havien fet passos per al canvi de model econòmic i per a la modernització ecològica.

L'expressió més nítida d'aquesta ruptura és la reforma constitucional urgentment imposada a les acaballes del govern Zapatero sense consulta a la població, amb la intenció de sacrificar l'enterrament de les polítiques fiscals anticíclics, consagrant que abans que la gent estan els bancs. De fet, tot el que s'ha vingut imposant és resultat no de les necessitats reals, sinó del que algú ha anomenat encertadament "contraban de reformes"; és a dir, l'aplicació de l'agenda neoliberal aprofitant la por generada a la població per la crisi.

2.2. Del neoliberalisme a la prosperitat ecològica i compartida

La 10a Assemblea coincidirà amb més exigències per part de la UE en el desmantellament de l'Estat de Benestar –el sistema públic de pensions- i amb una tramitació dels Pressupostos de la Generalitat que anuncien la major retallada de la història en plena situació d'abisme social.

Cal plantar-se en defensa dels interessos de les persones. Per això, com ja ha fet Islàndia, ens hem de negar a aquestes condicions, enfortir-nos i cercar aliances per una reformulació de la UE en clau democràtica, ètica i solidària, amb capacitat de defensar la sobirania ciutadana enfront del capitalisme financer. Una qüestió fonamental és el qüestionament no només dels objectius de dèficit sinó el plantejament de la pròpia legitimitat del deute generat durant aquests anys.

Tal i com defensa la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute, cal plantejar una auditoria per destriar la legitimitat o no del deute, quina part d'aquest és públic i quin és privat i l'assumpció de responsabilitats en cada cas. La sortida de la crisi i la superació de l'actual model europeu, i passa també per l'exigència de moratòries, reestructuració i cancel·lacions, si s'escau, de part d'aquest deute públic de l'Estat i de la Generalitat, donant prioritat a la despesa social per davant del pagament al sistema financer.

En definitiva, és imprescindible i urgent una nova política econòmica europea, canviant radicalment el Pacte d'Estabilitat i Creixement, que afavoreixi el desenvolupament sostenible, basada en: un canvi en el paper del BCE que ha de tenir per objectiu la creació d'ocupació i el combat contra l'especulació financera garantint la compra directa de deute dels estats membres; sotmès a control democràtic; l'impuls d'un Estat de Benestar potent a escala europea; una fiscalitat justa que incrementi els recursos i que inclogui una taxa sobre les transaccions financeres, la lluita contra el frau i el tancament dels paradisos fiscals; una regulació financera que compti amb una banca pública creada a partir de les entitats intervingudes; un suport decidit al teixit productiu, especialment les PIME, les empreses exportadores i l'economia social, impulsant la modernització ecològica de les empreses; el manteniment de nivells de despesa social sense retallades per tal de garantir la cohesió; i una regulació mediambiental que reconegui i doni resposta de forma decidida i transversal els reptes ecològics del país, de la UE i del planeta.

Hi ha alternatives. I la feina d'ICV en els pròxims anys passa en bona part per fer-les visibles i per contribuir a mobilitzar la població en la seva defensa.

La crisi actual és més que una crisi financera conjuntural, és una crisi de sistema, del capitalisme. I en concret del capitalisme financer i globalitzat que s'ha anat construint els darrers trenta anys i que ha degradat tant la societat, amb la reducció de l'Estat de Benestar, com l'economia i la democràcia, en prendre la sobirania a la ciutadania a favor dels mercats financers.

Una esquerra amb voluntat de transformació social, com ICV, ha de partir d'una crítica al capitalisme que incorpori plenament les relacions socials i de gènere, perquè vivim encara en una societat fortament masclista; l'impacte de la globalització i de l'economia del coneixement; els efectes de la crisi ecològica; la crisi de la vella política i la del procés de construcció europea.

El que és evident és que la sortida de la crisi no serà un retorn al passat tal com l'hem conegut. És necessari construir un programa radical, en el sentit d'anar a les arrels de les contradiccions del sistema i dels conflictes socials. Un programa per transitar cap a un nou paradigma superador del capitalisme, un nou model de prosperitat compartida i ecològica, amb valors d'esquerra verda.

- Un nou programa per a una etapa constituent. Cal impulsar un gran procés de debat social, en el qual conflueixi la militància de les diferents forces d'esquerres, l'activisme social de tot tipus (sindical, ambiental, de resistència ciutadana...), les noves formes d'iniciativa social que ja estan en marxa i el conjunt de la ciutadania per debatre i acordar un programa de canvi profund, de sortida de la crisi amb paràmetres basats en la justícia social, l'ecologia i la nova política radical-democràtica per abordar la nova etapa constituent. Un programa que pugui ser la referència de l'esquerra i dels moviments socials en la seva pluralitat.
- Qüestionar la idea de creixement. Parlem de nou paradigma perquè considerem que ens cal elaborar un nou model macroeconòmic superador del capitalisme, una economia estacionària respecte al flux de matèria i energia. Només així aconseguirem reduir la nostra petjada ecològica.
- Ens cal un nou model que no ens obligui a créixer simplement perquè hem de pagar els interessos del deute i, en canvi, no ens aporti cap benefici personal ni col·lectiu per al 99% de la societat.
- Ens cal un nou paradigma de producció i de consum basat en l'accés als béns bàsics, més en el ser que en el consumir, en la idea d'emancipació i de felicitat com a realització dels projectes vitals front a l'economicisme dominant. Un nou paradigma a concretar amb un nou model productiu.
- Global i local. La crisi és global i local a la vegada, però sense una alternativa europea i europeïsta no hi alternativa en l'àmbit local, català o de l'Estat espanyol. Cal un programa de superació de l'austeritat salvatge a escala europea, compartit amb altres forces verdes i d'esquerres, més enllà de les fronteres de les famílies ideològiques ara existents i un programa per a l'Estat i Catalunya també compartit.
- Amb innovació social. ICV ha d'afrontar i liderar debats de fons que van més enllà del marc existent, idees i propostes com el bé comú, la desglobalització, la redistribució del treball, les noves formes de consum, l'economia de la cura, la renda bàsica garantida, o les propostes de democràcia econòmica entre d'altres possibles, que avui, amb major o menor intensitat, formen part del debat polític i econòmic arreu del món.
- Vinculat als conflictes socials. No es tracta de fer grans propostes filosòfiques sinó de lligar proposta i conflictes socials reals. Un programa

per millorar la vida quotidiana de la majoria. Un programa comprensible i assumible per les classes populars.

- Per una alternativa de societat. Les grans transformacions no són aquelles que es produeixen de forma sobtada en un temps molt curt. Les que han deixat una major petjada són les que impliquen canvis culturals profunds, com històricament ha estat el cas de la conquesta del sufragi universal, dels drets laborals i l'Estat de Benestar, i de les conquestes del moviment feminista. Idees i moviments que van aconseguir l'hegemonia social.

La transició cap a una societat de prosperitat ecològica i compartida requereix de transformacions radicals amb el suport d'una àmplia majoria social i acompanyades, alhora, de dinàmiques d'organització i mobilització social i de l'acció institucional i de govern que doni resposta a l'impuls social.

Per això volem disputar a la dreta, al neoliberalisme, l'hegemonia en tots els terrenys: en el social, cercant aliances àmplies des dels treballadors fins als petits i mitjans empresaris que també són víctimes de l'austeritat; o en l'àmbit de l'empresa, amb noves idees i fórmules empresarials (economia social i verda, participació dels treballadors/es...); i en el terreny polític, tant a escala europea, com nacional i estatal, amb alternatives de govern útils per atendre els sectors socials que més pateixen la crisi i per iniciar processos de transformació social que requereixen l'impuls dels poders públics.

2.2.1. Una esfera pública forta i diferent.

La doctrina neoliberal de l'estat mínim i del lliure mercat sense regulacions ens ha dut al desastre: cal revertir del tot aquest procés. Les privatitzacions a preus de ganga, que han reduït i malbaratat el patrimoni col·lectiu, han minimitzat la capacitat econòmica dels estats, que no poden fer polítiques econòmiques ni posar l'economia al servei de la ciutadania. Cal reconstituir, amb les expropiacions adients, un sector públic que controli els sectors estratègics.

Això no serà possible si no hi ha una reforma fiscal que faci pagar segons el principi de la progressivitat, en la realitat i no només sobre el paper. La desreglamentació neoliberal permet que els capitals es moguin lliurement per damunt de les fronteres i es refugiïn en paradisos fiscals, facilitant així un frau fiscal de proporcions enormes. I permet també que el gran capital faci xantatge als estats amb la seva capacitat per promoure (o inhibir) l'activitat econòmica i la creació de llocs de treball. L'amenaça de deslocalització i de fugida de capitals és una arma temible en mans dels grans interessos privats. Per això no hi podrà haver reforma estable i profunda si no hi ha una acció combinada de les esquerres per damunt de les fronteres. La UE hauria de servir d'àmbit

mancomunat per fer front a aquest problema. Per a l'esquerra Europa hauria de formar part de la solució, però una Europa molt transformada.

S'ha imposat la falsa evidència segons la qual "públic" és sinònim d'ineficient i "privat" sinònim d'eficient, àgil, flexible. No es pot negar que algunes administracions i empreses públiques tenen ineficiències i que cal promoure fórmules més autònomes i més flexibles de gestió; i que el sector públic és millorable i ha de ser millorat. Però tampoc es pot negar que en el sector privat hi ha ineficiències, malbaratament, irresponsabilitat social i econòmica, etc., alhora que moltes empreses i administracions públiques ofereixen resultats modèlics. Correspon a l'esquerra assumir l'objectiu de millorar el sector públic promovent-hi l'austeritat, l'honestedat i l'eficiència, i també reivindicar l'esfera pública com a eix central per construir una societat de ciutadanes i ciutadans.

Quan critiquem el consum excessiu i superflu propugnem nosaltres també una austeritat. Però és una austeritat completament diferent de la que ens imposa l'oligarquia dels diners aprofitant la crisi del deute. Proposem una austeritat justa. Els serveis socials essencials són per a nosaltres intocables. Són la base més sòlida del nostre benestar, seguretat i confort vital. En canvi, podem reduir notablement el consum privat sense perdre benestar material, i fins i tot augmentant-lo. Per això, també en el camp del consum, el consum públic ha de tenir un paper destacat, i això referma l'aposta per la inversió pública i per un sector públic sòlid.

2.2.2. Una economia verda i cooperativa.

La globalització capitalista ha desembocat en un model summament desequilibrat, amb una divisió territorial del treball a escala mundial que fa les economies molt vulnerables. A Occident es deslocalitza gran part de la producció industrial i agrícola; es tendeix a una especialització en serveis i en activitats d'alta intensitat en know-how. Cal invertir la tendència i apostar per la reindustrialització i relocalització, l'agricultura de proximitat, una menor dependència del transport i de les fonts d'energia fòssils. No es tracta d'autarquia, però sí d'una major autosuficiència a nivell comarcal, regional i nacional.

La sostenibilitat ecològica és un imperatiu indefugible que té exigències urgents. L'actual evolució econòmica posa tota la humanitat en situacions perilloses que seran cada cop més immanejables a mesura que ens acostem als límits. La petjada ecològica no sols no pot créixer més, sinó que ha de reduir-se: estem degradant les bases biològiques que fan possible la vida i liquidant les reserves energètiques no renovables. Quan diem que no és possible un creixement econòmic indefinit volem dir que no és possible un creixement de la petjada ecològica. Caldrà aprendre a viure consumint menys recursos materials i energètics i utilitzant-los de manera més eficient i estalviadora. Però

també sabem que, degradant menys la biosfera i consumint menys recursos materials, es pot viure i gaudir sobradament de benestar.

Cal abordar decididament aquesta transició ecològica de l'economia, amb l'objectiu que tothom pugui viure bé amb menys recursos. Ens cal una prosperitat compartida i ecològica. Això vol dir estalvi i eficiència en l'ús dels recursos i canvis en els estils de vida i de consum, cap a pautes més frugals, més pobres en béns materials però més riques en activitats humanes, culturals, socials, més cooperatives i solidàries. La felicitat en pot sortir guanyant.

Algunes activitats productives hauran de ser limitades o suprimides pels seus efectes nocius. Però caldrà que creixin altres activitats que eliminen o redueixen els efectes ecològicament nocius, com les energies renovables, l'agricultura ecològica, la reparació i el reciclatge, el treball social de cura a les persones i moltes altres. La reactivació econòmica – absolutament necessària per sortir de la crisi actual— ha de servir per multiplicar els llocs de treball i l'accés de tothom a una renda suficient per viure dignament. La prioritat absoluta és la plena ocupació amb llocs de treball dignes. Quan l'economia està al servei de les persones i no les persones al servei de l'economia, és possible trobar fórmules adients i adaptables a les circumstàncies que no exclouin ningú: redistribució del treball, jornades més curtes, treball a temps parcial...

El nou paradigma econòmic i ecològic s'ha de basar no sols en la recuperació dels drets socials i laborals perduts, sinó en un empoderament creixent de la població treballadora sobre les seves condicions de treball. La cooperativa de treball associat és una empresa de referència; però també les empreses públiques i les privades han d'incorporar en el seu funcionament mecanismes democràtics de gestió i control. Només així serà possible progressar cap a la democràcia econòmica i la subordinació de l'economia a les persones.

2.2.3. Una economia al servei de les persones i lliure de patriarcat.

El neoliberalisme s'ha fonamentat en una desvinculació del mercat de treball i les necessitats reproductives de les societats humanes (temps de cura, lleure...) generant desigualtats entre homes i dones en el repartiment dels treballs i també en les condicions en el treball remunerat. A més a més, la crisi financera ha posat en evidència que l'agressivitat, la competitivitat sense mesura i l'acumulació que han guiat l'economia estan en l'origen dels excessos i desequilibris que han portat al col·lapse. Cal una nova economia que incorpori i posi en valor tots els treballs, així com una organització dels treballs d'acord amb les necessitats humanes i impulsar formes d'organització empresarial més cooperativa i horitzontal.

3. Hi ha alternativa: cap a un nou contracte social i ecològic. Cap a una democràcia econòmica

A ICV som conscients de la dificultat de combinar la nostra aposta per una sortida de la crisi enfocada a la reducció dràstica de l'atur amb un model sostenible que faci front als reptes derivats del canvi climàtic. Però la nostra aposta no consisteix en tornar al model anterior, basat en la depredació ambiental i especialment en l'ús intensiu de combustibles fòssils. Ben al contrari, el nostre model insisteix en la promoció d'energies renovables, que podrien cobrir l'any 2050 fins al 80% de les necessitats energètiques mundials. La substitució d'energies fòssils per les renovables és una urgència derivada de no sols de l'escalfament global, sinó també del creixement dels països en vies de desenvolupament, del moment històric de peak-oil en què ens trobem i, en el cas espanyol, de la sangria contínua a la balança de pagaments per la importació de petroli i gas que genera un dèficit comercial crònic i un endeutament astronòmic.

Plantegem, doncs, una alternativa a la concepció que els sectors dominants tenen de dos conceptes, el de creixement i el d'austeritat. Contraposem a un creixement depredador i suïcida un desenvolupament sostenible, que serà creixement en llocs de treball. Ens avala en aquest objectiu la constatació que les energies renovables generen més ocupació per unitat energètica (i per unitat d'inversió!) no sols en la seva obtenció i distribució, sinó també i sobretot en el seu manteniment, de manera que els diners que avui van a la factura energètica externa poden quedar-se al territori en forma d'ocupació. Igualment, és també una font immensa d'ocupació la millora de serveis de benestar, no tant sols els clàssics (salut, educació, etc.) sinó també els emergents, vinculats a l'autonomia personal i la vida quotidiana.

Pel que fa a l'austeritat neoliberal, centrada en la reducció contínua del sector públic i els seus serveis, ha de ser substituïda per una austeritat ambiental que faci front al consumisme, que potenciï l'economia social, que preservi el territori i la biodiversitat i que aposti per les alternatives verdes: energies renovables, estalvi i eficiència, reutilització i reciclatge, transport públic, agricultura i ramaderia ecològiques...

Optem, doncs, per uns conceptes verds oposats als que dominen l'economia mundial tant pel que fa al creixement com a l'austeritat. És per això que, de la mateixa manera que la sortida de la gran crisi del segle XX, la del 29, es va resoldre amb un New Deal de fort contingut social i animat per la despesa pública, afirmem que la gran crisi del segle XXI exigeix un Green New Deal que no separi la resolució dels reptes actuals dels que romandran en les pròximes dècades: el canvi climàtic i la fractura social. ICV, una aposta roja i verda, d'esquerres i ecologista, no acceptarem mai dissociar polítiques econòmiques, socials i ambientals.

Per altra banda, proposem avançar cap a una democràcia econòmica, cap a una economia al servei de l'interès general, amb sistemes econòmics

alternatius, superador del capitalisme com a tal, sistemes que facin compatibles els ideals de llibertat, igualtat, democràcia, realització humana i sostenibilitat, amb objectius democràticament triats per la societat. I aquesta democràcia econòmica, la podem començar a construir des d'ara, des de l'economia social, creant espais de llibertat.

3.1. Contra la inevitabilitat i la resignació. Els nostres drets, sempre.

A ICV volem articular els arguments i les aliances per fer front al discurs de la inevitabilitat i el conformisme al que ens volen doblegar els agents del capitalisme neoliberal, els mateixos que destrueixen comunitats i vides humanes. Des de l'hegemonia política del seu pensament intenten sotmetre'ns als peus d'un capitalisme àvid, desregulat, creador de crisis financeres mundials i d'injustícies socials, que ha estat impulsat per les polítiques de la dreta conservadora i liberal, i a voltes emparat per la socialdemocràcia europea. Volen ara, de forma definitiva, trencar l'equilibri pactat a Europa, el Contracte Social de l'Estat de Benestar, assolit amb moltes dècades de lluita.

Els catalans i les catalanes que encara ahir no havíem conquerit grans quotes de protecció ni drets socials respecte a d'altres països europeus, patim avui, sota el govern de CiU, i amb la crisi com a coartada, el desmantellament del que era el nostre incipient Estat de Benestar. Des de fa dos anys, CiU impulsa la transició de l'Estat de Benestar a l'assistencialisme i la caritat, tot criminalitzant, si cal, les persones migrades, o aquelles en situació d'alta vulnerabilitat social. Tot plegat amb l'objectiu de desmantellar els nostres drets de ciutadania, de mercantilitzar-los i de posar fi al seu accés universal. El desmantellament de la Renda Mínima d'Inserció esdevé l'exemple més clar.

Assistim també a la pèrdua del dret universal a la salut i al seu procés de mercantilització i privatització; a fortes agressions contra l'educació pública com a principal eina per a l'equitat; a la involució cultural, que passa de dret i instrument de cohesió social a negoci. L'ofec al tercer sector social, via impagaments amb les entitats proveïdores de serveis socials, és una mostra més de la gravíssima crisi social i de les prioritats del Govern Català. Alhora, les polítiques de joventut són vistes com a marginals o perifèriques, enlloc de convertir-se en un dels eixos principals de superació de la crisi.

Es desaprofita una oportunitat immillorable per iniciar un canvi de model productiu, el potencial econòmic del sector d'atenció a les persones es veu novament aturat per les retallades en la Llei d'Autonomia Personal i Atenció a la Dependència amb la consegüent pèrdua de qualitat assistencial sobre les persones grans i amb diversitat funcional que, a banda, veuen congelades les seves ja minses pensions.

El govern ultraconservador espanyol del PP, amb la capa de la inevitabilitat, infringeix més i greus retrocessos: la reforma laboral és un exemple prou clar de com acabar amb el dret al treball digne i els drets laborals per

acabar amb el model social; la voluntat d'impulsar involucions en la llei de l'avortament i en polítiques LGTB impliquen també cops contra els drets de les dones i les llibertats sexuals.

La dreta assenyala directament les polítiques de benestar, les prestacions socials i les regulacions del mercat de treball com a responsables del dèficit i introdueix sobre la ciutadania, la idea que no hi ha alternatives al seu model. I ho diuen en el moment més àlgid de pobresa, atur i exclusió que hem viscut des de la postguerra, amb els i les nostres joves i infants exposats a ser la generació perduda. Sense ells i elles no hi ha futur, no hi ha cohesió, ni projecte nacional possible. Nosaltres sabem que és just el contrari, les polítiques de benestar creen ocupació i construeixen una societat més justa, lliure i cohesionada. Una persona no és pobre perquè vol, no és una condició personal i subjectiva, és fruit de les desigualtats de la nostra societat, i calen, per tant polítiques públiques per combatre els factors i les expressions de les desigualtats i les exclusions.

Som aquí perquè ens mou, com a tanta gent, -Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, moviment del 15M, les organitzacions socials, el món del treball- el desig de canviar el discurs de la inevitabilitat, trencant l'hegemonia del model econòmic i social imperant, per recuperar i avançar en drets socials i fonamentals que són el veritable capital que tenim en comú el 99%. I l'única garantia d'una vida autònoma, lliure i digna.

Aspirem a transformar-nos -oportunitat que ens dóna l'Assemblea Nacional- per poder després, en aquest context, ser capaços i capaces de trencar amb l'arbitrarietat, canviar la realitat i establir un nou marc des d'on impulsar l'alternativa. Per fer-ho, per dibuixar aquest nou mapa, hem d'explorar més enllà de les fronteres d'ICV, com a part de la ruta que cal seguir, i saber amb qui ho volem fer: persones individuals, entorns de la comunitat educativa, de la salut, vells i nous aliats com els sindicats, plataformes emergents, moviments i entitats socials que lluiten i construeixen pràctiques carregades d'alternativitat. Aquesta energia ciutadana que ens alimenta, junt amb les idees, propostes i el treball en comú que tinguem capacitat d'assolir entre tots i totes, serà el que acabarà definint el nostre marc d'actuació per als propers anys.

Tenim les esperances més radicals, sabem que és possible, des de la lògica de les persones, canviar la vida; i sabem que la nova societat s'ha de construir des dels drets socials universals i les dinàmiques de cooperació comunitària.

3.2. Reconstruïm els drets socials i l'autonomia personal.

L'ofensiva neoliberal ens obliga com mai a defensar els drets socials i l'autonomia personal. El futur ens exigeix nous plantejaments que situïn els drets socials, més enllà de la simple resistència, en el marc d'un nou paradigma de prosperitat ecològica i compartida. Per això, la 10a Assemblea Nacional ha d'esdevenir el punt de partida per a repensar a

fons, les claus de la reconstrucció dels drets socials i l'autonomia personal. En una societat que la volem lliure, ecològica, equitativa i plenament democràtica, cal que abordem les respostes i en definim les aspiracions de forma compartida.

És, doncs, un mandat de la 10a Assemblea Nacional la realització d'una **Convenció Nacional, en clau propositiva i d'innovació programàtica sobre els Drets Socials i l'Autonomia Personal en el sí d'ICV, per a la tardor de 2013.**

1. Impulsar la Renda Garantida de Ciutadania.

La crisi econòmica no només ha provocat un empobriment general de la població sinó, també, una major desigualtat. Que la crisi faci més gran la distància entre rics i pobres fa evident la necessitat de redistribuir els costos de la crisi. Exigir més a qui més té, és responsabilitat de les institucions públiques.

Els indicadors socioeconòmics posen de manifest l'empobriment de nous sectors i l'enduriment de les condicions de vida per aquelles persones que ja vivien en situació de pobresa. L'empobriment de la població demostra que no podem seguir amb la dinàmica injusta i inútil de les retallades en l'Estat del Benestar, que ens porten més crisi i recessió.

Cal acabar amb els privilegis i posar en marxa un nou contracte social per mitjà d'una fiscalitat justa i progressiva. Des d'una dimensió ètica és inadmissible que les reformes necessàries per frenar i pal·liar els desgavells de l'economia especulativa, vagin dirigides a l'empobriment de la ciutadania. Els efectes perversos de les polítiques neoliberals es constaten en el patiment, en l'empobriment i en la pèrdua d'oportunitats de totes les generacions actuals.

La resposta urgent davant les situacions de pobresa ha de ser la Renda Garantida de Ciutadania que asseguri els mínims d'una vida digna a la ciutadania.

2. Defensar el dret a l'habitatge contra els desnonaments.

Un dels drets més vulnerats per la crisi econòmica i financera s'ha produït en el dret a l'habitatge. Els efectes més dramàtics han recaigut sobre les últimes persones en ingressar als mercats hipotecaris que han estat les primeres en patir les conseqüències de l'esclat de la bombolla especulativa.

El comportament antisocial de les entitats bancàries i una legislació no ajustada a un context de crisi intensa i perllongada en el temps, han provocat una situació d'alarma social. Aquestes entitats són rescatades amb diners públics sense cap contrapartida social ni exigència vers el gran estoc d'habitatges buits.

Les Plataformes d'Afectats per la Hipoteca i diferents entitats socials han denunciat reiteradament que els procediments d'execució hipotecària massius deixen a les persones en una absoluta indefensió, el que comporta una violació sistemàtica dels drets humans.

Cal abordar la problemàtica amb mesures legislatives que proposin solucions al drama social dels desnonaments i que regulin en mercat immobiliari implementant la dació en pagament, abolint el desnonament exprés, creant el fons social d'habitatge, impulsant el lloguer social... Fins que les reformes estructurals no estiguin plenament en marxa, cal la suspensió de tots els desnonaments en casos d'insolvència sobrevinguda i residència habitual.

3. Defensar els drets laborals contra l'atur i la precarietat.

Malgrat que en aparença la dreta política europea podia semblar compartir l'ordre dissenyat a l'Europa social, les receptes doctrinàries del neoliberalisme implementades durant la crisi, apunten a la desarticulació del model social per obrir pas al compliment del somni neoliberal: la intervenció nul·la dels poders públics en l'economia. Per tant, a la privatització de tot allò que pertany a la dimensió pública, amb l'objectiu d'obrir mercats i generar més riquesa privada a mans d'una minoria. En definitiva, un espoli a la classe treballadora.

Cal seguir reivindicant la col·lectivitat, posar en valor la solidaritat de classe treballadora contra qui vol desqualificar-la. El treball contribueix a la cohesió social i així ha de seguir sent.

El Dret del Treball ha contribuït a la justícia social i a reduir les discriminacions en les relacions de treball. Amb la desregulació de les relacions laborals, se li retorna a l'empresariat gairebé la plena autoritat, tot, per imposar un nou model sense més regles que la de l'interès especulatiu i lucratiu. Sota el drama de l'atur, s'ha pretès justificar la destrucció dels drets laborals amb reformes que no creen ocupació, sinó que ofereixen més facilitats per a la regeneració de plantilles laborals amb costos molt més inferiors.

Cal posar les bases per a un nou model productiu basat en el coneixement (i no en l'especulació i el guany ràpid), la qualificació professional, l'estabilitat i qualitat de l'ocupació, qualitat de la producció, la distribució equilibrada de beneficis, la innovació i la recerca, i la millora de la gestió empresarial.

Un nou model social haurà de superar les discriminacions estructurals. La desregulació laboral deteriora els drets de les dones tant en el treball productiu com reproductiu. Les accions positives en relació a la protecció de la maternitat, a la conciliació familiar i la cura s'han deteriorat. Les dones són les que més parcialitat i temporalitat pateixen en els seus contractes (el 78% dels contractes a temps parcial, eren ocupats per dones al 2011 a

Catalunya). Les receptes neoliberals aplicades no propicien l'estabilitat laboral, ni redueixen el biaix de gènere en la precarietat laboral. Tot el contrari.

Cal defensar el nostre sistema públic de pensions, distributiu, de repartiment, contributiu i solidari. Cal lluitar contra la "venda" del negoci de les pensions perquè suposaria posar en perill un dels pilars de l'Estat del Benestar i del model social. Les pensions són la garantia de supervivència i de benestar de milions de persones presents i futures, el risc de desmantellament del sistema públic és una amenaça inadmissible de la depredació neoliberal als drets de la ciutadania.

La protecció per atur és un dret i cal denunciar la criminalització que se'n fa de les persones beneficiàries mitjançant propostes com la obligatorietat de participar en activitats per la comunitat. Les rebaixes i els retrocessos en la percepció de la prestació són una mostra més de la insensibilitat social de la dreta i de la seva estratègia de transferir els costos de la crisi a treballadors i treballadores. Cal reformular un sistema de protecció per desocupació efectiu, equitatiu i facilitador de la reincorporació al treball a través de mecanismes que promoguin la qualificació professional cap a un nou model productiu de prosperitat ecològica i compartida.

4. Defensar el dret a la salut contra la mercantilització i el negoci.

A Catalunya i a Espanya s'està portant a terme una estratègia de deteriorament de la sanitat pública per tal d'estimular l'expansió del negoci privat. Cal combatre l'ofensiva ideològica neoliberal i fer pedagogia sobre els impostos i incentivar el rendiment de comptes a la ciutadania sobre l'ús dels recursos públics en l'àmbit de la salut.

Volem un sistema de salut públic finançat amb impostos, amb un govern democràtic i participatiu i amb mecanismes que garanteixin la transparència i la rendició de comptes, on la gestió del coneixement es basi en les necessitats dels pacients i de la ciutadania, i no en les del mercat.

A Catalunya, el Govern de CIU va iniciar la seva ofensiva amb el tancament de CAPs, quiròfans i llits hospitalaris per acabar implantant el sistema de repagament de l'euro per recepta. Cal continuar expressant la insubmissió respecte a taxes o impostos sobre la malaltia, que promouen el govern català i l'estat, en tant que suposen un barrera d'accés a les prestacions i una limitació del dret a la salut. No tenen utilitat per racionalitzar el consum de medicaments i per contra posen en perill els principis d'equitat i justícia social, i posen en risc les persones amb menys recursos i més malaltes.

Les mesures legislatives impulsades en el Reial Decret del Govern Central representen també la fi del dret universal a la salut (exclou a les persones indocumentades, als joves majors de 26 anys que no hagin treballat, a les persones que treballin en l'economia informal i a les dones que es dediquen a les tasques domèstiques). Mesures com aquesta provocaran el col·lapse

del servei d'urgències, la prevenció de determinades malalties i deterioraran les condicions de treball dels i les professionals del sector.

Cal acabar amb els casos de corrupció d'alts directius d'empreses públiques que han utilitzat recursos públics en benefici d'interessos privats.

5. Educació per una societat lliure, justa i digne.

Una societat serà més lliure en la mesura que la ciutadania que la conforma té la possibilitat d'accedir a oportunitats de formació i de creixement que satisfan les seves necessitats personals i col·lectives. A la pràctica, això significa entendre que l'educació és un procés que ens acompanya al llarg de tota la vida, i que cada persona ha de tenir la possibilitat de participar d'aquest procés des dels inicis fins al final. Cal reivindicar, per tant, aquells moments i espais que tradicionalment no han format part del nucli de l'acció educadora, i incloure'ls.

Un d'aquests moments és l'educació infantil, una etapa amb sentit ple que ens exigeix recordar la importància de l'educació per damunt de l'ensenyament. En l'educació infantil descobrim el valor de l'educació més enllà de l'escola, construïm un espai en el qual cal encetar la formació d'un esperit crític, el domini del pensament científic, lluny de l'adoctrinament. En l'educació infantil cal posar els fonaments del desenvolupament de persones que saben construir les seves pròpies respostes enmig d'una societat de la informació i del coneixement que és complexa i diversa.

Altres moments se situen al llarg de la vida adulta. Cada persona adulta ha de gaudir d'oportunitats per enriquir el seu bagatge de sabers que li permetin sentir-se més lliure enfront de la complexitat i la diversitat. Aquí rau la importància de l'ensenyament de llengües, de la formació professional – especialment en temps de crisi econòmica - dels ensenyaments artístics, de la formació en tecnologies de la informació i del coneixement, i la necessitat d'uns serveis d'orientació i d'informació que facilitin l'accés de la persona adulta aquell espai que millor li escau.

Alhora, una societat serà més justa si és capaç, entre d'altres, de fer de l'ensenyament obligatori una aposta per l'equitat. Un ensenyament que, per damunt de tot, és educació i que situa la comunitat educativa com a nucli del seu projecte i el reconeix com subjecte actiu clau per l'èxit. Educar durant l'ensenyament obligatori no ha de suposar una discriminació sota cap principi, i per aquest motiu cal vetllar per la gratuïtat i la igualtat en l'accés des d'un sistema públic garant d'aquesta justícia. Una societat justa reclama que el seu sistema d'ensenyament obligatori inclogui una càrrega ètica basada en els valors democràtics i de compromís amb la comunitat. L'educació de l'ensenyament obligatori ha d'apostar per la comprensivitat enfront de la selecció, per la ciutadania democràtica enfront del mercat competitiu.

Per últim, la construcció d'una societat digna implica que tota persona ha de sentir que el dret a l'educació li pertany, que ha d'exercir-lo amb plenitud. Per això cal superar factors obstaculitzadors com la desigualtat territorial, una planificació educativa realitzada des d'una lògica de sistema dual i no públic. Retallar despesa en educació significa vulnerar la dignitat de molts ciutadans que veuen limitada la seva capacitat de fruit del que hauria de ser un dret. Cal reivindicar una pedagogia que situa el creixement integral de la persona en la seva comunitat com fita principal, i que fa del procés educatiu una formació per una ciutadania activa, crítica, participativa i transformadora.

6. Cultura per l'emancipació personal i col·lectiva.

La cultura pot i ha de participar d'aquesta aposta per un benestar social i participar de la construcció de la nova societat. Sense cultura un país no pot arribar a ser lliure. Necessitem que la transformació social a través de la cultura se sustenti en quatre valors: la redistribució pública d'oportunitats, l'empoderament i l'autonomia personal, el reconeixement de la diversitat i les diferències i la construcció de vincles solidaris.

Aquests valors ens fan efectius quatre principis: una ciutadania activa i compromesa, una política dialogant, reflexiva i cercant complicitats, una cultura que interroga i transforma i una política pública que aposta per la confiança, la participació i la democràcia cultural avançada.

Aquesta nova mirada de la cultura i el seu retorn social com a valor públic de la cultura ens ha de permetre identificar, destacar i cercar la seva vinculació als valors permanents com l'equitat i la justícia i que podríem situar en: identitat i valors col·lectius; capital social: inclusió, participació ciutadana i acció col·lectiva; reconeixement i gestió del conflicte; revaloració dels públics, desenvolupament autònom i promoció de la creativitat de les persones.

Un nou horitzó per la cultura: una cultura oberta, moderna, que formi una ciutadania crítica (transformació social), que sigui pilar del benestar (llibertat i emancipació) i afavoreixi la sortida de la crisi (desenvolupament sostenible) d'una altra manera. Una certificació: la cultura no és una despesa és una inversió. Un desig: la cultura ens ha de permetre que allà on hi veiem cinc arbres i puguem veure un arbre, un arbre, un arbre, un arbre, un arbre.

7. Autonomia personal per la transformació social.

L'eix de pensament sobre el que sempre han girat tots els discursos vinculats a la "discapacitat" i a la "dependència" tenen a veure amb la qüestió de les suposades "capacitats" de l'individu, enteses aquestes, en darrer terme, com la mesura de la "productivitat". En tant que l'individu no resulta productiu es naturalitza la seva pèrdua de ciutadania; el seu cos és defectuós, no pot participar del mercat laboral i l'ajudarem amb un

assistencialisme gracioble reduint les seves dimensions vitals a les de la mera supervivència. Aquesta amputació de ciutadania de les persones que necessiten suports per dur a terme les activitats quotidianes s'articula en un model d'atenció que obvia que no hi ha dignitat humana possible si no es garanteix la presa de decisions sobre l'accés al propi cos, la intimitat i les activitats quotidianes en general.

El canvi de mirada i de valors per començar a capgirar tot aquest estat de coses es fonamenta en substituir com a eix de pensament la "capacitat" per la "dignitat". La dignitat és intrínseca a la condició humana, i ens uneix en tant que tothom té exactament la mateixa dignitat. En canvi, les capacitats no són una característica pròpia de l'individu, si no el fruit de la interacció d'aquest amb el medi social. Quan es valora i cataloga algú en funció de les seves capacitats s'està estenent una cortina productivista i homogeneïtzadora que no accepta la diversitat humana i vol obviar la responsabilitat social en les situacions de subciutadania. Tots els cossos funcionen de manera diferent, i un mateix cos també va canviant la seva funcionalitat al llarg dels cicles vitals i d'infinat de circumstàncies. Però algunes maneres de funcionar, aquelles que no resulten "productives", són objecte de discriminació, manca d'igualtat d'oportunitats i reducció de la vida a la mera supervivència. D'aquestes persones discriminades per les seves diferències funcionals en diem "persones amb diversitat funcional". No es tracta d'un exercici de correcció política, si no d'un element més per anar reorientant el pensament des de l'eix "capacitat" a l'eix "dignitat".

Els elements fonamentals per aconseguir aquesta convivència fraternal de tota la diversitat de cossos i maneres de funcionar, sense discriminació ni obstacles a la igualtat d'oportunitats són: l'escola inclusiva, l'accessibilitat universal i el disseny per a tothom i la vida independent (assistència personal i tecnològica).

Amb aquests suports garantim els drets de les persones amb diversitat funcional, rescabalem la llibertat de les dones de l'entorn familiar i dignifiquem les condicions laborals de professionals, tot generant economia no deslocalitzable, amb valor afegit i molt eficient.

8. De l'acollida a la convivència intercultural i la igualtat de drets.

Catalunya és diversa i aquesta és una realitat que no canviarà, la majoria de persones immigrants que viuen a Catalunya porten anys aquí, coneixen la llengua, l'entorn, el funcionament social, els codis culturals, etc. Els seus fills han nascut a Catalunya, per tant, ara és el moment de passar de l'acollida a la integració, entesa com l'adquisició de drets i la normalització de la diversitat, així com, de treballar en la creació d'un nosaltres inclusiu i plural que integri la diversitat. Les persones immigrants han de ser percebudes com a actors socials, amb capacitat crítica, i deixar de percebre'ls com a receptors de serveis públics. I entre tots i totes, a través de la interacció, crear una societat de convivència intercultural.

Tot i haver deixat de ser un país d'immigració per tornar a ser un país d'emigració, el govern central prioritza en les seves polítiques el control de les fronteres i les expulsions enfront de les polítiques d'integració i acomodació. Cal visibilitzar aquest canvi de tendència en les migracions per posar de manifest el contrasentit de les polítiques migratòries que s'estan abordant, i la necessitat de posar l'accent en la convivència intercultural, i parlar de les migracions des d'una perspectiva positiva.

Aquest canvi de tendència en els fluxos migratoris (hem passat de ser un país d'immigració a un país d'emigració) fa que el moment actual sigui idoni per afrontar, paral·lelament a allò esmentat, aquelles problemàtiques i/o situacions sense resoldre que afecten específicament a la immigració, per tant parlem de nous reptes però de velles reivindicacions com són: el tancament definitiu dels CIES, garantir el dret d'asil, reconèixer el dret a vot de les persones migrades, lluitar contra la doble discriminació que pateixen les dones migrades...

Cal, també, promoure una ciutadania bel·ligerant, i exigir que es sigui bel·ligerant institucionalment, amb qualsevol manifestació xenòfoba o racista. S'ha de rebutjar públicament, i amb arguments clars, qualsevol iniciativa i/o proposta política que cerqui discriminar a les persones en situació irregular i/o pel fet de ser immigrants, i qualsevol iniciativa que utilitzi com a justificació de la crisi la necessitat de prioritzar primer a la ciutadania autòctona.

9. Joventut: dret a l'emancipació i pacte de solidaritat intergeneracional.

Joventut i crisi són dos aspectes íntimament relacionats, en temps de crisis la joventut es converteix en el paradigma de les pors col·lectives: desocupació, retallades en educació i reforma laboral. Les taxes d'atur juvenil –superiors al 50% tant a Catalunya com a Espanya- haurien de ser el primer problema del nostre país. Per això les polítiques de joventut no poder ser ni marginals ni perifèriques, sinó que ha de ser un dels eixos centrals de superació de la crisi. Només sortiran de la crisi les societats que inverteixin en R+D+I, en definitiva les que inverteixin en la seva joventut.

Cal reinventar les polítiques de joventut. Als 80 la base era la participació democràtica, la lluita contra l'atur i l'exclusió social; als 90 es va posar èmfasi en el temps lliure i la formació, al 2000 es va començar a parlar de polítiques de ciutadania o emancipació i de les noves formes de participació. Quina ha de ser la base de les polítiques de joventut al 2012?

El que ha quedat clar és que mitjançant defenses aferrissades de projectes com Eurovegas no es generarà ocupació per a la gent jove al nostre país, i molt menys encara ocupació de qualitat. Es fa evident que amb la reforma laboral del PP, amb d'altres suports més o menys explícits, no crearem ocupació ni ocupació de qualitat per a la gent jove, sinó que el que fem és un atac frontal contra la dignitat de les persones i sobretot de les persones més joves, que són condemnades a una situació de precarietat laboral i de

precarietat, en definitiva, vital. Perquè la precarietat laboral no porta a res més que a la manca d'accés a l'habitatge i una vida restringida, que trenca l'emancipació del jovent. L'emancipació segueix sent un dret pendent, i no renunciarem a tenir drets complets.

És important que discutim també sobre el model d'empresa, ja que cada cop més joves opten pel model cooperativista i solidari, malgrat que l'accés al crèdit de les entitats financeres rescatades no arriba per cap via. La responsabilitat social i ambiental de les empreses, més enllà de l'obtenció de beneficis, són part del nou model productiu amb voluntat de generar valors d'equitat i justícia social i una implantació de les empreses integrada en el territori.

Cal fer èmfasi en la fuga del jovent, del món rural a l'urbà i sobretot cap a l'estranger. La generació millor formada en dècades passa a ser la que té menys oportunitats, per la qual cosa perdem el retorn a la societat del coneixement i el capital humà teòricament amb més anys per endavant.

Cal articular un "Pacte de Solidaritat Intergeneracional" (PSI) basat en crear sinèrgies entre joves i adults (i a la inversa) per repartir millor els recursos de que disposem i compartir: el treball, la formació, el temps, l'espai públic, l'espai privat, l'emprenedoria, la creativitat, les competències digitals, els impostos, la democràcia.

Els governs han de fer polítiques per lluitar contra l'atur juvenil perquè tenen responsabilitats en la gestió de la crisi econòmica i social que estem vivint, que agreuja les condicions de la gent jove. Alhora, cal repensar els espais comuns i plataformes, com els consells de joventut, per situar-los en el conflicte social, garantint un vincle entre la lluita social i la interlocució amb les institucions democràtiques. Ser més joves associats i més polititzats és una manera de canalitzar inquietuds i transformar la societat sense caure en paranys de desafecció.

10. El feminisme per defensar i ampliar els drets socials.

Avui, el progrés assolit en matèria de drets socials, que han esdevingut en major benestar, està amenaçat per a la lògica del capitalisme salvatge i depredador que ha emprès la croada contra aquests drets i benestar per retornar-nos a un ordre social de major discriminació i subordinació sexista. Obeint a la doctrina d'aprimar i fer més austera la intervenció pública per a transferir-la al mercat privat, l'ofensiva neoliberal ha desmantellat serveis públics i ha imposat canvis legislatius que releguen a les dones a retornar als rols tradicionals de gènere. Tot allò que ja no vol assumir "l'estat", ho han d'assumir les famílies i, en conseqüència, les dones. Així mateix s'han abandonat les (minses i incipients) polítiques públiques d'igualtat de gènere.

Retallar drets socials és retallar a les dones. Ho és en el desmantellament de l'Estat del Benestar (serveis socials, treballs de cura a l'autonomia, salut, educació), en els retrocessos dels drets laborals i, també, en els drets civils.

Més enllà de l'ofensiva del neoliberalisme econòmic, patim, a més, l'onada ultraconservadora que pretén imposar dogmes i creences alterant les llibertats personals. La necessitat de l'estat laic continua sent avui una reivindicació per evitar l'intrusisme inacceptable de les doctrines ultraconservadores al nostre estat de dret. Avui, tenim més evidències de la necessitat de transformar l'ordre social, els patrons culturals i socials hegemònics i que són l'expressió de les diferents formes de discriminació i violències.

La participació i la influència de les dones en tots els àmbits polítics, econòmics i socials ha estat un llarg camí, del què ens queda molt a fer. El desmantellament de drets, però, ens obliga a confrontar des de l'activisme social i polític. L'organització dels nostres projectes de vida, d'allò comunitari, d'allò públic s'ha de reconstruir des de les propostes alternatives, des de l'equitat de gènere i la justícia social, per a la inclusió i la cohesió social i amb la política.

Així doncs, les aportacions del feminisme a les alternatives en matèria de drets socials s'articulen des de la incorporació de l'equitat de gènere per a consolidar els canvis necessaris en la societat:

- Equitat en les polítiques públiques: la perspectiva de gènere incorpora les demandes i especificitats de les dones en la salut, l'educació, la cura, l'acció social, la cultura, la diversitat d'origen, funcional i sexual...
- Equitat en els treballs, en els usos del temps i la corresponsabilitat: la igualtat entre homes i dones ha de ser efectiva en els àmbits dels treballs remunerats, reproductius i de cura.
- Equitat per a l'autonomia, la llibertat i la participació política i social: la participació a la vida pública, l'exercici dels drets socials i les llibertats, la participació en la presa de decisions o és amb les dones o no és democràtica.

4. Dret a decidir i catalanisme popular. Alternatives al nacionalisme conservador i a la recentralització

4.1. L'inici d'una nova etapa.

Durant els darrers trenta-cinc anys de democràcia el catalanisme, de forma majoritària, ha acceptat l'autogovern en el marc de la Constitució. Ha estat un període positiu de recuperació i construcció de l'autogovern, en el qual Catalunya ha liderat el procés de descentralització de l'Estat. Aquesta etapa autonomista s'ha esgotat, ara estem en una nova fase.

Els resultats de les eleccions del passat 25 de novembre suposen l'inici d'una nova etapa de Catalunya com a país en la qual l'objectiu, al costat del combat contra la crisi, és exercir el dret a decidir lliurement el futur de Catalunya.

Catalunya es troba en una etapa post-autonòmica, la situació actual, amb un Estatut devaluat per la sentència i la recentralització, és rebutjada de forma molt àmplia per la majoria de la societat catalana, tant per aquells que volen la independència com per la majoria dels que volen mantenir el vincle amb l'Estat espanyol.

Ens trobem a l'inici d'una etapa constituent en la qual cal qüestionar les relacions amb l'Estat, però també el model econòmic i de societat i el model polític de les darreres dècades. Una nova etapa que hem de viure, malgrat totes les dificultats del moment, amb il·lusió i esperança perquè suposa una oportunitat per construir un nou marc institucional i un nou model social.

Dels resultats de les eleccions del 25 de novembre, pel que fa a l'objectiu de l'exercici del dret a decidir, se'n poden extreure les següents conclusions:

- Mas va fracassar en l'objectiu d'aconseguir una majoria excepcional per CiU per impulsar amb garanties la "transició nacional", malgrat el plantejament plebiscitari que es va fer de la consulta electoral.
- La suma de CiU i ERC és inferior, un escó menys, a la suma de l'anterior legislatura.
- Al Parlament de Catalunya hi ha una àmplia majoria a favor del dret a decidir, amb tres diputats més que la legislatura anterior i encara més gran si comptem amb el PSC, que formalment diu estar a favor del dret a decidir, malgrat va votar en contra de la Declaració de sobirania i el dret a decidir, aprovada pel Parlament de Catalunya el 23 de gener de 2013.
- La societat catalana està més polaritzada. Ha crescut d'una banda ERC i han aparegut les CUP i de l'altra l'espanyolisme també ha crescut, de forma notable Ciutadans i amb menor intensitat el PP.

I pel que fa als resultats d'ICV-EUiA:

- Hem aconseguit els millors resultats de la nostra història amb una proposta clarament favorable al dret a decidir i un projecte nacional integrador tant de sensibilitats federalistes com independentistes.
- Hem crescut notablement a Barcelona i a l'Àrea Metropolitana i també, tot i que amb menor intensitat a les comarques interiors però recuperant la representació per Lleida.

En conclusió, l'electorat ha decidit que el dret a decidir no és patrimoni de cap líder ni d'una ni de dues forces, sinó que cal una ampla i transversal majoria per impulsar-lo. No hi ha menys majoria pel dret a decidir, com insisteixen alguns sectors contraris al dret a decidir, confonent els resultats de CiU amb la majoria plural que n'és favorable, sinó que s'ha redistribuït el suport cap a posicions més progressistes i més independentistes.

Les forces que s'han pronunciat clarament a favor del dret a decidir (CiU, ERC, ICV-EUiA i CUP) són una majoritària suficient al Parlament, però sense arribar als dos terços que haguessin estat òptims per donar encara més força al procés. En conseqüència l'estratègia a seguir ha de tenir com a objectiu enfortir i ampliar la majoria social i política favorable a l'exercici del dret a decidir aquesta legislatura. Per ICV és més important ser més que anar més de pressa, sempre dins el termini de l'actual legislatura.

ICV-EUiA té un paper fonamental en tant que pot garantir la transversalitat política de la majoria favorable al dret a decidir, més enllà del nacionalisme tradicional, i podem ser claus per trencar els intents, en clau identitària, de "frontisme polític" i polarització social sobre el dret a decidir i l'Estat propi.

4.2. ICV, l'esquerra nacional: espai de trobada de federalistes i independentistes.

ICV volem ser un gran partit de l'esquerra nacional, aspirem a liderar l'esquerra social, verda i nacional per una alternativa d'esquerres a Catalunya.

- Un gran partit de l'esquerra nacional és aquell que representa amb més eficàcia els ideals, les aspiracions i els interessos de les classes populars del país. Defensar les classes populars és defensar Catalunya.
- Un gran partit de l'esquerra nacional és aquell que fa indestriable avenç social i avenç nacional, que fa de la justícia social i de l'ecologia elements centrals de la construcció nacional. En la situació actual, el rebuig a les retallades i a la recentralització de l'Estat formen part de la mateixa lluita.
- Un gran partit de l'esquerra nacional ha de saber representar la pluralitat de sentiments identitàris presents al conjunt de la societat i la pluralitat d'objectius nacionals que existeixen.
- Un gran partit de l'esquerra nacional és el que no està subordinat a cap partit de l'Estat, perquè posa per davant els interessos de la societat catalana; ni està subordinat a la dreta catalanista amb pactes de govern. L'objectiu de l'esquerra nacional ha de ser esdevenir alternativa de govern i disputar a CiU el predomini dins el catalanisme.

No som, ni volem ser, una força aïllada a Catalunya, tenim una política d'aliances a l'Estat i a Europa basada en l'establiment de relacions d'igual a igual amb d'altres forces polítiques. I impulsem les relacions amb les altres forces polítiques de les esquerres nacionals, verdes i alternatives, dels Països Catalans, del País Valencià, les Illes Balears i de la Catalunya Nord, amb qui compartim objectius comuns en les polítiques socials, ambientals i en la defensa de la llengua i la cultura.

A ICV hi ha companyes i companys que s'identifiquen amb el federalisme plurinacional, o que voldrien un model confederal o la plena independència. Això per a ICV és una riquesa i una oportunitat de creixement. La pluralitat ens fa més forts i és un motiu d'orgull. Diferents sensibilitats, però una sola política basada en el dret a decidir.

Per construir una alternativa a la dreta cal sumar persones d'esquerres amb sensibilitats diferents sobre la qüestió nacional, perquè respon a la pluralitat de la societat en general i de l'esquerra en particular. Però a més, per una força que aspira a la transformació social impulsar un projecte nacional políticament i culturalment integrador és estratègic. Amb la divisió de les classes populars per l'origen, la llengua o la identitat nacional no hi ha ni transformació social ni projecte nacional d'esquerres possible.

El projecte nacional que compartim es basa en:

- La transformació social. Construir una alternativa a la dreta i a les polítiques econòmiques dominants de caràcter neoliberal i impulsar un model de societat basat en la prosperitat ecològica i compartida.
- L'estratègia del dret a decidir.
- L'objectiu de l'estat propi en el marc de l'estat o directament d'Europa.
- I la coincidència estratègica en el fet que després del trencament del pacte constitucional és el moment de plantejar el conflicte amb l'Estat per refer el pacte sobre noves bases o, si no és possible, per assolir la plena sobirania.

Un federalisme simplement declaratiu o reactiu davant l'independentisme, com el del PSOE, i no enfrontat clarament al centralisme i a l'espanyolisme no afavoreix ni a Catalunya ni al projecte federal.

Tancar la porta definitivament a la via federal o confederal, com es fa des de determinats sectors independentistes, és un error, la negociació i el pacte sempre són vies raonables per resoldre els conflictes nacionals, si és que les dues parts en tenen voluntat.

I rebutjar la possibilitat de la independència també és un error, és una opció que molta gent, fins i tot provinent del federalisme, veu com a possible o necessària davant el rebuig de l'Estat a atendre les demandes catalanes i la

negativa a qualsevol encaix de Catalunya en l'estat que no passi per l'actual marc constitucional interpretat segons la sentència del TC sobre l'Estatut.

En aquests moments els federalistes no poden negar la possibilitat de la independència si fracassa el pacte, i els independentistes no poden rebutjar el pacte federal com un avenç objectiu per a les llibertats nacionals.

La síntesi del federalisme plurinacional que assumeix plenament el dret a decidir, i de l'independentisme gradualista no essencialista són fonamentals per impulsar un catalanisme alternatiu al nacionalisme conservador. Per ICV l'adversari del catalanisme, tant federalista com independentista, és l'espanyolisme i el centralisme.

Aquesta voluntat d'entesa entre federalistes i independentistes també la projectem al conjunt de les esquerres, doncs per construir l'alternativa al govern de CiU, federalistes i independentistes han de confluïr en un programa compartit. ICV vol impulsar un catalanisme per al segle XXI, que recupera un concepte del segle XX, el catalanisme popular, com a alternativa al catalanisme conservador ara dominant.

4.3. El fil roig del catalanisme popular: idea de país, model socioeconòmic i horitzó nacional.

El catalanisme ha estat un gran moviment social, cultural i polític arrelat en les classes populars, que ha estat fonamental per preservar la identitat nacional de Catalunya, per assolir l'autogovern i per impulsar la transformació del país. El catalanisme sempre s'ha caracteritzat per dues grans idees: la defensa de la identitat, articulada entorn la llengua, la cultura i uns certs valors transversals i, sobretot, per la voluntat d'autogovern.

El catalanisme conservador ha intentat, al llarg de la història, monopolitzar els orígens del catalanisme i, per altra banda, sectors de l'esquerra van vincular, erròniament, el catalanisme amb la dreta i la burgesia.

El fil roig del catalanisme popular passa, durant els segles XIX i XX, per expressions polítiques com el republicanisme, el federalisme i els partits vinculats al moviment obrer o, a finals del franquisme, per l'Assemblea de Catalunya; i per moviments socials i culturals molt diversos com el sindicalisme, el cooperativisme agrari, el moviment dels ateneus populars o l'escola catalana. És un catalanisme que reivindicava la identitat nacional de Catalunya, la llengua i la cultura i, al mateix temps, les llibertats polítiques i els drets dels treballadors i les treballadores.

Aquest catalanisme popular ha estat històricament confrontat al regionalisme i al catalanisme conservador, el qual des d'una concepció nacional tancada i essencialista, anteposava sovint els interessos de classe als del país. Una dicotomia que avui també es produeix: discursos

abrandats a Catalunya contra el govern del PP i acords a Madrid en les polítiques econòmiques i socials.

El PSUC i l'ENE han estat una expressió genuïna d'aquest catalanisme popular, de la idea que l'emancipació social i l'alliberament nacional de Catalunya eren un mateix procés. El PSUC, a més, va tenir un paper fonamental en la integració de les corrents migratòries d'altres indrets de l'Estat i en la seva identificació amb la realitat nacional de Catalunya.

La idea central del catalanisme popular era que les classes treballadores i mitjanes havien de liderar la reconstrucció nacional de Catalunya i la recuperació de l'autogovern, que era l'eina imprescindible per millorar les condicions de vida de la ciutadania. La gran lliçó d'aquesta tradició és que les conquestes democràtiques, les conquestes socials i la voluntat d'autogovern i de reconeixement com a nació són indestruïbles. Per a nosaltres el dilema entre país i esquerra no existeix, el que volem és un país d'esquerres.

La dreta nacionalista, CiU, ha estat la força dominant a Catalunya durant el darrer període democràtic, tret dels set anys del govern catalanista i d'esquerres. En aquests moments la dreta catalana gaudeix d'hegemonia política, malgrat que la ciutadania, majoritàriament, es defineix d'esquerres (segons el darrer baròmetre del CEO, el 34,3% dels enquestats es situen en l'esquerra, el 18% en el centre-esquerra i només un 17,7% es defineix de centre i un 7,7% de dreta).

El catalanisme conservador ha intentat identificar, de forma excloent, Catalunya amb CiU i monopolitzar la construcció nacional, la darrera campanya electoral n'és un bon exemple. A més, la dreta catalana ha utilitzat, i ara més que mai, el patriotisme i l'èpica sobiranista per tapar les polítiques concretes d'involució social.

No hi ha alternativa d'esquerres si no es disputa a la dreta l'hegemonia sobre el catalanisme en tots els camps:

- En la idea de país.
- En el model social i econòmic.
- En la proposta d'un nou horitzó nacional

Quan les esquerres han estat a l'avantguarda del catalanisme, articulant construcció social i construcció nacional, és quan han aconseguit governar i s'han produït els majors avenços nacionals: la Generalitat republicana, la restauració de la Generalitat després de la dictadura franquista o el govern d'esquerres. El nostre objectiu és ara que l'avenç nacional i la sortida de la crisi es produeixin sota l'hegemonia de la majoria, i no sota el domini de classe dels sectors més poderosos de la societat.

4.3.1. Som una nació. Som un sol poble.

Per a ICV Catalunya és una nació de ciutadans i ciutadanes arrelada en la història, la llengua i la cultura, que s'ha anat construint amb aportacions molt diverses que han contribuït a conformar una identitat plural. Som una nació en continuat procés de canvi, oberta a diverses aportacions que van conformant una identitat compartida, amb persones d'orígens molt diversos que es van identificant amb el país per l'acollida i les oportunitats que hi ha trobat. I som una nació que sempre ha tingut voluntat d'autogovern.

La identitat nacional està formada per tot un seguit de valors culturals, socials i ambientals:

- El català és la llengua pròpia de Catalunya i malgrat els avenços produïts continua amenaçada per l'ofensiva política i judicial liderada per la dreta espanyolista, contrària a la normalització, que vol impedir que el català sigui la llengua vehicular a l'escola i a l'administració. No compartim la idea d'una Catalunya culturalment i lingüísticament uniforme del nacionalisme essencialista. La diversitat cultural i lingüística és un enriquiment i no una amenaça. La cultura catalana té vocació cosmopolita, europea i integradora de noves aportacions.
- Els valors socials conformen també identitat. Com podem veure, per exemple en els països nòrdics, on un Estat de Benestar fort forma part indescindible de la identitat nacional. A Catalunya valors com la solidaritat, ja fortament arrelada, la igualtat, o ser un país d'oportunitats per als joves que ara marxen, han de formar part de la identitat nacional i l'orgull de país.
- La identitat d'un país també la conformen el territori i els valors ambientals. Els paisatges generen vincles emocionals amb el país, de memòria i de construcció de futur. La preservació de la natura i la sostenibilitat ecològica conformen també una determinada idea de nació.

Els sentiments identitaris de pertinença dels catalans i les catalanes són complexos i superposats. Segons la darrera enquesta del CEO, el 22,7% dels enquestats es considera només català, tant català com espanyol el 37,3% i més català que espanyol el 30,2%. Aquests sentiments de pertinença i fins i tot un cert desencís o cansament respecte dels marcs propis de la política catalana es donen amb intensitat en sectors gens menyspreables de les classes populars, dinàmica aquesta reforçada per determinats mitjans de comunicació i que pot posar en risc la unitat civil de Catalunya.

No podem oblidar que, en paral·lel a una major presa de consciència nacional i creixement de l'independentisme en una gran part de la societat, els darrers anys també ha emergit un neoespanyolisme,

socialment més progressista que el que representa el PP, que sorgeix com a conseqüència de tot el procés de l'Estatut i que té com a bandera el rebuig a la política lingüística i la confrontació amb el catalanisme. Seria un greu error no tenir en compte que hi ha sectors de la societat catalana que no se senten representats per l'imaginari de país que el nacionalisme dominant ha construït i que sovint obvia els sentiments identitaris diversos que conviuen en la societat.

Molt sovint determinades expressions d'antiespanyolitat d'alguns sectors nacionalistes contribueixen a situar el debat en termes d'elecció entre identitats que es presenten com enfrontades (catalanitat/espanyolitat) i no en el terreny del dret democràtic de la ciutadania de Catalunya a decidir lliurement el seu futur. El debat identitari és el terreny més propici pels qui s'oposen al dret a decidir. És on intenten situar el debat el PP i Ciutadans.

Davant del risc que el populisme espanyolista arrelhi més encara, ICV ha de jugar un paper d'agent pedagògic sobre la importància de l'autogovern i de la significació del dret a decidir. Sense cap mena de dubte, la pluralitat identitària de la societat catalana és un dels elements a tenir presents en un context de fractura social. A aquesta greu fractura no se li pot sumar ara una fractura identitària, de la mateixa manera que aquesta pluralitat no ens pot impossibilitar la capacitat d'avançar nacionalment. D'aquí que sigui tan important fer les passes necessàries de forma concertada, sumant i no restant, incloent i no exclouent el major nombre possible de voluntats per un projecte nacional compartit.

La crisi està generant un nou nacionalisme econòmic en molts sectors que creuen que, malgrat compatir el sentiment identitari espanyol, la pertinença a Espanya en les condicions actuals és un last per superar la crisi i un cost difícil d'assumir. Aquest procés s'està donant també en altres llocs d'Europa, entre regions o nacions relativament més pròsperes en el si d'estats relativament més pobres.

La idea que "som un sol poble" continua sent fonamental per garantir la continuïtat de Catalunya com a nació i per plantejar qualsevol repte nacional, especialment en temps de crisi, quan les polítiques de CiU i el PP fracturen la societat.

4.3.2. Un nou contracte social: la prosperitat ecològica i compartida.

El govern de l'Estat avança en el seu projecte recentralitzador amb la coartada de reduir el dèficit, contra els interessos de la majoria. I CiU utilitza els greuges objectius que pateix Catalunya per tapar el canvi de model que està impulsant amb el desmuntatge de les polítiques socials. D'altra banda, la independència no és la solució màgica a la crisi, com tampoc ho és la permanència en l'Estat espanyol, amb una o altra

fórmula. L'origen de la crisi és un altre, malgrat que una o altra opció tenen efectes en la situació social i econòmica.

Per garantir l'avenç nacional cal un projecte social que faci possible una majoria ciutadana que connecti amb l'horitzó d'un estat propi, en el marc de l'Estat o directament d'Europa, perquè ofereix majors oportunitat de prosperitat, d'una vida millor, d'uns drets laborals i socials garantits, d'un estat de benestar fort. En definitiva es tracta d'acompanyar l'avenç nacional d'un nou contracte social que permeti majors oportunitats i una vida millor per la majoria.

Si la recuperació de l'autonomia va ser una reivindicació assumida per una majoria nacionalment molt diversa com una oportunitat per millorar la vida quotidiana, l'objectiu del dret a decidir també ha d'anar acompanyat d'un projecte social fort. Desmuntar l'estat de benestar, privatitzar la gestió de l'aigua i de la sanitat o afeblir l'escola públic i fer encara més residuals l'atenció a la dependència i els serveis socials amb més retallades, com fa CiU, ens porta a la fractura social i per tant impedeix avançar nacionalment.

El catalanisme popular és també la construcció d'un model social i econòmic alternatiu al capitalisme neoliberal, amb una estratègia pròpia per fer front a la crisi, a les retallades de drets, a les privatitzacions, a l'atur i als desnonaments, i a la recentralització. Un nou model caracteritzat per la defensa dels drets socials, amb un sistema de benestar fort; per la protecció del medi ambient i per un nou model productiu basat en l'economia verda, cooperativa i solidària. En definitiva, volem que Catalunya sigui un país capdavanter en el camí cap a un nou model de prosperitat compartida i ecològica.

Per impulsar aquesta política alternativa també cal que tinguem més poder polític, més capacitat fiscal per gestionar els propis recursos i, en definitiva, un Estat propi.

El catalanisme popular ha de ser l'espai de trobada d'una majoria social àmplia i molt transversal de sectors perjudicats per les polítiques d'austeritat, que va des dels treballadors i les treballadores i les classes mitjanes empobrides per la crisi i les retallades, fins a autònoms i petits empresaris o els pagesos víctimes de la globalització. Una aliança de sectors socials que rebutgen les polítiques d'austeritat i, alhora, volen que Catalunya tingui més poder polític i econòmic, un Estat propi, per fer front a la crisi.

Aquesta idea, la construcció d'un model econòmic, ecològic i social alternatiu, és central en la nostra estratègia nacional perquè la CiU més sobiranista coincideix també amb la CiU més neoliberal. I de fet quan més fracassa la política econòmica de CiU, més radicalitza el missatge nacional per desviar el debat sobre la situació social i econòmica.

4.3.3. Un nou horitzó nacional: l'Estat propi.

Els darrers anys l'eix nacional s'ha desplaçat cap a posicions sobiranistes. Avui a Catalunya hi ha indignació social per les retallades i l'atur, per les polítiques neoliberals, i indignació nacional per la sentència de l'Estatut i el maltractament continuat del govern de l'Estat, així com les continuades campanyes anticatalanistes dutes a terme per la dreta centralista. L'èxit de la manifestació de l'11 de setembre, amb una participació políticament diversa, i el clam a favor de la independència posen en evidència el rebuig majoritari a la situació actual de l'autogovern i la voluntat d'assolir la sobirania.

Vivim moments de gran incertesa. El que sembla clar és que no hi ha retorn al passat: ni al model econòmic anterior a la crisi, ni a les relacions amb l'Estat anteriors a la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut.

Els pactes socials i polítics fets durant la transició s'han trencat i el projecte de l'Espanya plural va ser abandonat. El pacte autonòmic amb Catalunya que es va concretar en la Constitució de 1978 es va trencar per la sentència del TC i el pacte social s'està trencant per la reforma laboral i el procés de desmuntatge d'un Estat del Benestar que encara estava en vies de desenvolupament. I ambdós pactes, nacional i social, es van trencar també amb la reforma constitucional de 2011.

La sentència va posar fi a l'Estat autonòmic com a marc per a l'encaix entre Catalunya i l'Estat. Paradoxalment en nom de la Constitució, la sentència del TC ha fet fracassar la Constitució com a marc polític i jurídic per articular la diversitat de l'Estat. La sentència també ha deixat, ara per ara, hipotecada l'opció que aspirava a una reforma global de la Constitució en un sentit federal, impulsada pel lideratge de Catalunya, en aliança amb CCAA en les que el sentiment autonomista ha arrelat, reproduint un esquema similar al que va portar a l'aprovació de la Constitució i dels Estatuts.

El bipartidisme imperant a l'Estat i la manca de voluntat d'anar mes enllà de la majoria de les CCAA, més el rebuig dels nacionalismes basc i català a aquesta via ho fa, avui per avui, impossible. També està esgotat per fer avançar l'autogovern el "peix al cove", les millores en l'autogovern a canvi de suport polític al govern de l'Estat. Avui la majoria absoluta del PP no ho permet i aquesta política està esgotada per aconseguir avenços substancials.

Estem davant d'un conflicte amb l'Estat i en concret amb el nacionalisme espanyolista. La majoria de la ciutadania de Catalunya ni pot ni vol esperar per fer realitat la seva voluntat de ple autogovern, així ho deixa clar la manifestació del passat 11 de setembre. Un conflicte en el que ICV ha de participar activament amb les seves polítiques i propostes.

L'exercici del dret a l'autodeterminació pot obrir nous escenaris ara inexistent, pot permetre una negociació d'igual a igual per establir, si fos possible, un nou pacte constitucional.

Els possibles escenaris davant d'aquesta situació de crisi constitucional són els que deriven d'obrir una nova lògica de pactes, que culminés amb un pacte de caràcter federal, confederal o la independència. O un escenari que no se sol considerar quasi mai: la cronificació de la situació actual amb una retallada constant de l'autogovern per la recentralització. Si es consolidés aquest darrer escenari suposaria la derrota del catalanisme, de tot el catalanisme.

El federalisme que hem defensat és el federalisme plurinacional que incorpora el dret a decidir i no una versió federal del "cafè per a tothom". Qualsevol proposta federal que no reconegui la realitat plurinacional de l'Estat i el dret a decidir no resolt la situació de Catalunya. La via federal que podria resoldre l'articulació de l'Estat passa pel reconeixement de la realitat plurinacional, del dret a decidir i de la singularitat de Catalunya (competències, finançament, identitat nacional). Un nou pacte constitucional establert a partir d'una negociació bilateral, amb llibertat i sense imposicions. Un nou pacte basat en la llibertat i no en la subordinació, un pacte de sobirania o de sobirania compartida.

En cap cas podem repetir un procés com el de l'Estatut. En aquests moments per impulsar un projecte de reforma de la Constitució al Parlament per ser tramitat a les Corts, caldria garanties prèvies per ser debatut i aprovat en els seus eixos fonamentals. Sinó només serviria per provocar més desafecció i incrementar el conflicte.

Ara no és el moment d'acords parcials, la ruptura del pacte constitucional pot tenir solucions diverses, que depenen de la decisió de la ciutadania de Catalunya i de la voluntat de pacte de l'Estat, però que han de representar realment una nova etapa i per tant han de tenir caràcter constituent. La hipòtesi que no contemplem en cap cas és mantenir la situació actual. Evidentment aquest nou pacte constitucional requeriria d'un doble procés constituent, a Catalunya amb l'aprovació d'una constitució pròpia i en el marc estatal d'una nova Constitució de caràcter federal plurinacional.

Assumim amb tota nitidesa que el projecte federal té enormes dificultats, i que per tant no es pot descartar un escenari d'Estat propi directament en el marc de la UE. Aquest escenari requereix igualment de pactes, enteses bilaterals i aliances àmplies, tant amb l'Estat com amb els estats de la UE, per donar compliment al mandat democràtic lliurement expressat per la ciutadania de Catalunya.

No hi ha solució unilateral i ràpida, aliena a la correlació de forces, per resoldre la qüestió nacional.

ICV continuarà treballant per uns objectius compartits amb totes aquelles forces de l'Estat que puguin compartir amb nosaltres un mateix model d'Estat i a les quals farem arribar la voluntat majoritària a Catalunya d'exercir el dret a decidir. Forces com la Chunta Aragonesista, les forces de l'esquerra galleguista, Compromís al País Valencià o PSM-Iniciativa Verds-EN a les Illes. A més de forces com Equo i IU o les confederacions sindicals de CCOO i UGT, entre d'altres organitzacions socials, amb les quals volem dialogar sobre el model d'Estat.

4.3.4. Un nou horitzó europeu: l'Europa dels pobles, més democràtica i social

Per a ICV l'àmbit de transformacions social i d'exercici dels drets democràtics i nacionals té una dimensió europea fonamental. Avui el capitalisme financer intenta imposar el seu model neoliberal, desregulador i antisocial a tot el món, i en el nostre cas concret, ens imposa moltes mesures injustes valent-se de la preeminència en les actuals institucions europees. Aquests valors primen en especial el Consell i la Comissió europees, de les forces polítiques i els valors de la dreta conservadora o de la social-democràtica més acrítica i complaent amb l'actual sistema. I a la vegada els àmbits nacional i estatal es queden curts per fer possibles les transformacions socials, econòmiques i polítiques que volem. La crisi econòmica està manifestant amb claredat no sols els límits i les contradiccions del model neoliberal de capitalisme, sinó també les profundes asimetries del procés de construcció europea i molt especialment de la institucionalització de la Unió Econòmica i Monetària.

Però això no ho podem assumir com inevitable: es pot canviar, i ho podem canviar si ens unim i actuem de forma decidida en l'àmbit europeu, al costat de totes les forces polítiques i socials que volen canviar l'actual sistema.

De forma urgent, ens hem de conjurar per derogar l'actual Pacte d'Estabilitat i Creixement en benefici d'un nou acord econòmic contra la crisi, per l'ocupació, per les infraestructures sostenibles i pels drets socials, compatible amb un espai monetari únic i obert als països de la UE que encara no formen part de la Unió econòmica i Monetària, alhora que cal reformular la UEM en el sentit clar de combinar polítiques i instruments fiscals i monetaris i canviar els Estatuts del Banc Central Europeu per modificar els seus objectius incloent el del desenvolupament sostenible i el de la plena ocupació.

Per a ICV la construcció europea ha de tenir com a protagonistes els ciutadans i ciutadanes europeus, volem una Europa més arrelada en els seus pobles i ciutats i en les seves nacions i regions -estiguin o no reconegudes com a Estats- com a àmbits més propers de participació política i de projecció dins l'espai comunitari europeu.

Estem convençuts que per trencar la inèrcia intergovernamental, el pessimisme i els límits que fan, encara, que la Unió Europea sigui valorada i percebuda com un àmbit eminentment econòmic i allunyat dels problemes reals dels europeus i les europees cal posar per davant el protagonisme actiu de la ciutadania.

Per a ICV la Unitat d'Europa no pot ser sols la dels Estats ni és una fi per si mateixa, sinó que la veiem com una necessitat per reforçar i aprofundir en la veritable democràcia política i social.

Una Unió Europea democràtica, social, participativa, federal i solidària és una necessitat per aquells que, com els homes i dones d'ICV volem donar una resposta positiva als grans reptes de les societats avançades del segle XXI: el re-afirmament i extensió de les llibertats personals i col·lectives i dels drets socials dels treballadors i treballadores, dels joves, de la gent gran i d'altres col·lectius desfavorits; l'efectiva igualtat entre homes i dones, la protecció i recuperació del medi ambiental; i les polítiques de foment de la pau, la cooperació i la solidaritat entre tots els pobles del món com a objectiu de les polítiques internacionals.

Per a ICV la construcció europeu ha de ser un procés que tendeixi a la progressiva federalització d'Europa, entesa com l'Europa dels pobles, en que els ciutadans i ciutadanes puguin participar directament i en la que les nacions sense Estat però amb un fort reconeixement institucional i polític com Catalunya puguin tenir veu pròpia, amb un major protagonisme en la presa de decisions i en l'aplicació de les polítiques comunitàries.

Volem fer d'Europa una gran espai de democràcia supranacional, una federació de pobles i d'Estats, que disposi d'un conjunt de normes, institucions i competències clares i ben definides; una Europa federal que funcioni partint de la base de la separació de poders i avançant molt més en el principi de subsidiarietat; això és que tant en la formulació com en l'aplicació de les polítiques europees comunes, es tingui en compte i es respecti el paper que correspon a les "regions europees" que a més de poders legislatius, tenen una forta identitat nacional i una clara vocació de participar amb veu pròpia en la construcció europea, com és el cas de Catalunya, que -arribat el cas- pugui aspirar, de forma natural i per decisió democràtica, a constituir-se com un estat més de una renovada Unió Europea.

El moment històric català de qüestionament de l'establishment ha de ser capaç de integrar la redefinició de la Unió Europea. Cal obrir un procés constituent també a la UE, no perquè el Regne Unit ho vol, sinó perquè els i les europees es mereixen una UE diferent. ICV proposa fer una convenció Europea, on es revisin els tractats i es situï la necessitat de tenir un veritable estat del benestar europeu. Sabem que la redistribució de la riquesa s'ha de fer entre rics i pobres, empreses i treballadors, no volem que un estat doni un préstec a altre amb interessos desorbitants,

exigim la taxa a les transaccions financeres, que es tanquin els paradisos fiscals, i que els que més tenen paguin més. No volem solidaritat europea per deixar que l'FMI intervingui un altre vegada a Grècia, la solidaritat per nosaltres és solidaritat de classe, entre els i les treballadores del sud, del centre i del nord d'Europa, és en realitat justícia social.

Però per aconseguir aquesta solidaritat, aquesta Europea amb un Estat del Benestar real, cal transformar-la democràticament, cal llistes europees transfrontereres i eleccions directes al President de la Comissió Europea, cal que el Consell sigui una càmera de representació territorial, no un organisme amb poder de veto. Cal una nou govern de la UE. No ja un canvi de majories, sinó un canvi de la pròpia definició del projecte europeu, superador de l'actual, que es fonamenti en la participació i el control democràtic directe per part de la ciutadania, la reconstrucció dels drets socials universals, un model de prosperitat ecològica i compartida, el ple respecte als drets col·lectius dels pobles i la defensa de la pau i els drets humans.

4.4. El dret a decidir com a dret democràtic.

L'actual fase de la crisi econòmica ha comportat una creixent i ràpida pèrdua de sobirania dels estats i la ciutadania cap a les institucions europees i els mercats. Itàlia compta amb un govern tecnocràtic imposat i Grècia, Irlanda, Portugal i Espanya es troben intervingudes. A l'Estat espanyol aquesta dinàmica s'expressa també en forma de recentralització i d'atac del govern del PP contra les autonomies, a les que culpa, falsament, del dèficit.

La lluita contra els atacs socials i contra la recentralització que impulsa el PP tenen un fil conductor: la defensa de la democràcia, de la capacitat de decidir de la ciutadania, de la sobirania popular front als mercats i front al centralisme de la dreta espanyola, i també front a la transferència de sobirania a Brussel·les sense que al mateix temps es produeixi un desenvolupament plenament democràtic de les institucions europees.

Per això reclamem també una consulta popular a Catalunya, com han plantejat CCOO, UGT i altres entitats i plataformes, i exigim un referèndum sobre el Memoràndum que fixa les condicions del primer rescat d'Espanya. Així com reclamen la capacitat de decidir del Parlament i de la ciutadania en totes aquelles polítiques que poden afectar els drets socials.

4.4.1. Dret a decidir, cultura federal i sobirania.

ICV és una força que assumeix els valors radicaldemocràtics i republicans del federalisme i del sobiranisme d'esquerres: la llibertat, la solidaritat, la fraternitat, l'internacionalisme, el reconeixement de la pluralitat nacional i cultural tant de l'Estat com de la mateixa societat

catalana. Un federalisme que es projecta també en el model d'Europa que volem.

El dret a l'autodeterminació, a la lliure federació o a la independència, des de la llibertat i la democràcia, és un dret democràtic irrenunciable i forma part dels valors de la cultura federal i del sobiranisme.

El dret a decidir com a estratègia per superar les conseqüències de la sentència del TC i resoldre el conflicte amb l'Estat ha de ser un punt de trobada fonamental entre federalistes plurinacionals i independentistes, un espai de trobada del conjunt del catalanisme.

4.4.2. L'exercici del dret a decidir.

A l'Estat espanyol el dret a decidir no està regulat ni, a diferència de països de gran cultura democràtica com Canadà o el Regne Unit, hi ha cap voluntat de permetre un procés com el que es va realitzar al Quebec o ara a Escòcia. Però més enllà de si està legalment previst o no, el dret a decidir té força i legitimitat democràtica quan el reclama una gran majoria social d'un territori identificable.

El fet que no estigui previst legalment, en aquests moments, el seu exercici no és un argument democràticament acceptable. La legalitat s'ha d'adaptar a la voluntat democràtica i no a l'inrevés.

Si l'Estat té voluntat política és possible acordar la celebració d'un referèndum o consulta per conèixer la voluntat de la ciutadania de Catalunya sense necessitat de supeditar-ho a la reforma de la Constitució. Exigir primer la reforma constitucional és una manera de negar-se a celebrar el referèndum. La reforma Constitucional, si és el cas, podria ser el resultat final de tot el procés però no pot ser la condició per iniciar-lo.

Per ICV-EUiA l'exercici del dret a decidir es basa en la deliberació, en promoure un debat serè i seriós sobre la pluralitat d'opcions; en la recerca de grans i transversals majories socials, en l'ús de tots els mitjans polítics i jurídics existents per assolir aquest objectiu i en la voluntat de pacte i negociació, com fan països amb gran cultura democràtica, com el Regne Unit, i amb gran cultura democràtica i federal, com Canadà.

En aquesta nova etapa és fonamental vetllar per la unitat civil de la societat catalana, per mantenir-nos com un sol poble. Unitat no vol dir unanimitat, sinó acord majoritari sobre l'exercici del dret a decidir i sobre el procediment i les condicions per exercir-lo, així com compromís d'acatar el resultat.

No hi ha una única manera d'articular el dret a decidir. No entenem l'autodeterminació com la convocatòria, només, d'una consulta un dia

determinat. Com podem veure per l'experiència escocesa, es tracta de plantejar un procés participatiu de debat social per decidir el futur del país i per concretar el mateix procés de consulta que culmina en un referèndum d'autodeterminació.

Tal com vam plantejar en el programa de les darreres eleccions al Parlament per a ICV són necessàries algunes condicions en l'exercir en dret a decidir. Per això hem proposat:

- Un Acord Nacional per l'exercici del dret a decidir. ICV-EUiA hem proposat a partits polítics, agents socials i entitats representatives del país un "Acord Nacional per l'exercici del dret a decidir", el més ampli possible, per tal que la ciutadania de Catalunya pugui expressar, a través d'un referèndum o consulta d'autodeterminació, la seva voluntat sobre el futur del país.

I un seguit de criteris:

- Respecte pel pluralisme i majoria social ampla. Cal garantir un procés per l'exercici del dret a decidir caracteritzat pel respecte a la diversitat d'opinions i al pluralisme de la societat catalana, cercant una majoria social ampla a favor d'exercir el dret a decidir i articulant aquest debat no en clau identitària sinó en clau democràtica. No es tracta d'escollir entre sentiments identitaris sinó de decidir sobre quina relació volem tenir com a comunitat política amb l'Estat i amb Europa.
- Carregar-nos de raó, utilitzant tots els mitjans jurídics i polítics per exercir el dret a decidir. La competència de convocar referèndums és de l'Estat, segons la Constitució. I per tant caldria establir un pacte amb l'Estat similar al d'Escòcia i impulsar els canvis normatius necessaris per regular aquesta nova modalitat de referèndum. En cas de negativa, la propera legislatura, el Parlament ha d'aprovar la llei de consultes populars no referendàries i utilitzar aquesta via per realitzar una consulta. Si l'Estat impedeix per tots els mitjans la celebració d'una consultat caldrà posar en evidència a l'àmbit europeu i internacional el greu dèficit democràtic de l'Estat espanyol. La legitimitat democràtica ha de ser la nostra força.
- Deliberació. Organitzar un gran procés de debat del conjunt de la societat catalana sobre el referèndum o consulta, sobre el mateix procés i sobre la pregunta a realitzar, així com sobre les diferents opcions que es poden plantejar pel futur de Catalunya.
- Participació i majoria necessària. Caldrà acordar els percentatge de participació en el referèndum o consulta i el percentatge de

vots favorables per donar compliment al resultat, d'acord amb la jurisprudència internacional.

- Negociació i acord. Promoure la negociació amb l'Estat i, si és el cas, amb la UE per cercar acompanyament internacional i establir les condicions i procediments necessaris per exercir el dret a decidir: el caràcter vinculant de la consulta, la pregunta a realitzar, el cens i els procediments a seguir en cas d'una o altra resposta.
- Garantir la cohesió social, avui més amenaçada que mai per la crisi econòmica i les polítiques dels Governos de CiU i del PP. El projecte nacional ha de ser socialment inclusiu, la fractura social és un llast per l'avenç nacional.

4.5. ICV davant la celebració de la consulta.

En el moment de concretar-se la celebració de la consulta ICV decidirà democràticament amb una consulta oberta a la militància i als amics i amigues la recomanació del vot que farem a l'electorat.

Evidentment la situació política del moment, la possibilitat d'un nou pacte amb l'Estat o la constatació final de la seva impossibilitat, condicionaran el nostre posicionament, així com la pregunta concreta que s'acabi fent.

La celebració de la consulta no ha de ser el final del procés, sinó l'inici d'un procés per determinar, o una nova relació amb l'Estat, o la secessió; en qualsevol cas, però, és imprescindible conèixer la voluntat de la ciutadania, com ha assenyalat el prestigiós constitucionalista Francisco Rubio Llorente.

En aquest sentit ICV, com a criteri general, donarem suport a tota opció que garanteixi una nova relació d'igual a igual amb l'Estat i el reconeixement de la sobirania, de la capacitat de Catalunya de decidir lliurement el seu futur. O, dit en negatiu, rebutjarem el manteniment de la situació actual.

En qualsevol cas, tal com estableixen els nostres estatuts, ICV celebraria una consulta interna, mecanisme que ja vam utilitzar per decidir el posicionament en el referèndum sobre la constitució europea, aplicant els mateixos principis que reclamem per la realització de la consulta pel conjunt del país: respecte pel pluralisme, deliberació i acceptació democràtica dels resultats. Se sotmetria a votació la mateixa pregunta que s'acordés en la consulta al conjunt del país.

5. Nova política: més democràcia, més activisme

5.1. Elements de partida. Necessitem una Nova Política.

L'actual crisi del capitalisme neoliberal ha disparat els nivells d'atur a Catalunya i a l'Estat Espanyol i s'ha traduït en polítiques de desmantellament de l'Estat de Benestar. Polítiques que estan comportant la precarització de la societat, el debilitament dels drets, i una involució que posa en crisi els propis fonaments de la democràcia: la subordinació als mercats implica un determinisme econòmic que anul·la la voluntat col·lectiva de la ciutadania. En aquest context, doncs, hi ha alguns factors que expliquen amb molta força les dinàmiques de malestar social que s'expressen avui a Catalunya.

En primer lloc, s'intenta imposar un discurs hegemònic tendent a legitimar la reducció dels marges d'intervenció política en l'economia i dels governs en els mercats. La societat percep que la política representativa es debilita perquè s'evidencien les seves profundes limitacions per dirigir i regular l'economia o per defensar i representar la ciutadania, i respondre als problemes amb el nivell d'eficàcia que requereixen. Paral·lelament, s'incrementa la consciència sobre les limitacions de les capacitats reals de govern de les institucions en el nou escenari de mundialització econòmica i creix la sensació que els actors político-institucionals estan cada vegada més tancats en el seu univers autosuficient.

En segon lloc, guanya terreny la percepció que la crisi impacta greument en els sectors més febles de la societat, que no han tingut res a veure amb les seves causes. Mentre que els sectors poderosos no només no participen en la distribució social dels esforços, ni molt menys paguen per la seva culpabilitat en l'origen de la crisi, sinó que inclús segueixen acumulant beneficis.

En tercer lloc, els casos de corrupció, abús o aprofitament del càrrec públic per part d'una part dels representants electes i membres de les institucions públiques fa créixer la desconfiança i el recel cap a la política en general i cap els partits en concret. Conseqüentment s'accentua el descrèdit de la política i dels polítics, la distància entre vella política i ciutadania, i la desafecció passa de l'apatia i la indiferència a la indignació i el rebuig.

En aquest triple marc de debilitament democràtic, fractura social i desafecció ciutadana creixent, pren cos el sentiment d'antipolítica que els mercats i els poderosos incentiven amb la intenció de desmuntar una interpretació política alternativa de la crisi, bandejar la participació de la societat, anestesiar-la i incapacitar-la per exercir de contrapès.

5.1.1. Les múltiples crisis de la vella política.

Les organitzacions polítiques afronten diverses crisis. La primera és la **crisi d'influència**. Especialment s'expressa en la fractura partit-govern-poder. Mentre la política és essencialment local (entesa en la dimensió local-nacional), el poder econòmic és independent de l'esfera local i flueix lliurement per sobre de les organitzacions i els governs en una escala universal. Però la pèrdua de poder dels partits polítics també la trobem en el sentit de no ser capaços de crear marcs conceptuals i simbòlics propis que contribueixin a una narració de la realitat des de la política del relat, èpica, emocional i mobilitzadora.

La segona és la **crisi de representació**, o si més no de percepció ciutadana de no representació, d'autorepresentació o de representació delegada de grups de pressió i d'interessos. Tal vegada, la percepció de manca de representativitat ve donada pel desencaix de la vella política amb una nova societat que ha esmicolat els grans agregats socials amb identitats homogènies. Això explicaria que les organitzacions polítiques (també sindicats), i tot allò nascut o estructurat per canalitzar causes de "classe" i que s'expressa en un temps indefinit, entrin en crisi.

La tercera és la **crisi d'intermediació**. Hi ha una percepció ciutadana que cal menys intermediació i que cada cop és més fàcil organitzar-se al voltant d'interessos concrets, relacionar-se, per interactuar, per interpel·lar i per influir. Eines com Internet i les TIC alimenten la creença i posen en qüestió la necessitat d'intermediació en la presa de decisions que afecta al que és col·lectiu i per tant la necessitat dels partits polítics, organitzacions o institucions com a agents d'intermediació.

A aquestes tres crisis, cal sumar que una part de la ciutadania percep una relació amb les institucions de tipus proveïdor-client, i exigeix a la política solucions individuals i a curt termini a les seves necessitats, desproveint aquesta de tota dimensió d'horitzó o somni col·lectiu. Els interessos de la dreta i altres poders a despolititzar i mercantilitzar la societat alimenten el desprestigi de la política i de les institucions en benefici de les empreses i els poderosos. Aquesta estratègia persegueix desmantellar l'empoderament ciutadà.

5.1.2. De la desafecció a la reapropiació social de la política.

S'ha estès socialment la idea d'una classe política que tendeix a perpetuar-se en el seus privilegis, menystenint el noble exercici del servei públic, i desconnectada de la realitat que l'envolta, sovint incomplint promeses, manipulant la informació i deformant la realitat. S'ha estès la idea que els polítics fan de la política una professió, a partir de la qual aconseguen beneficis personals. Aquest discurs s'agreuja en un context de crisi econòmica que impacta amb duresa en la ciutadania, la qual fa un paral·lelisme entre els privilegis que se suposa comporta l'exercici d'un càrrec polític, i la precarietat social i laboral

existent. Incrementa aquesta percepció negativa l'aparició de nombrosos casos de corrupció política amb escassa o nul·la resposta des de les direccions dels partits polítics implicats.

Més enllà d'aquesta idea, cal subratllar el paper dels lobis que generen vincles entre el poder econòmic i la política. La forma en què es prenen les decisions i per influència de qui es prenen. Els lobis de la construcció, de l'energia, els bancs... han condicionat la política dels governs i han influenciat l'acció o inacció dels òrgans reguladors. Aquesta falta de control i transparència ha contribuït a un debilitament de les estructures econòmiques del país, però també ha posat en crisi la independència de la política i de la pròpia democràcia.

La crisi ha provocat el descrèdit de la política, però alhora ha fet emergir noves energies socials. L'anhel per trobar respostes innovadores contra la dictadura dels mercats i contra la manipulació informativa dels poderosos i el segrest de la política per part de la tecnocràcia. S'ha instal·lat la convicció que la crisi està produint una gran fractura social i una degradació dels drets i les llibertats, que està servint d'excusa per trencar tots els pactes construïts a base de lluites socials i també renúncies, però que ara salten pels aires pactes socials, econòmics, laborals... També es produeix un increment del populisme, de les xenofòbies i l'autoritarisme. Davant d'aquest estat de coses, la sortida de la pròpia democràcia serà a partir de les aliances de les esquerres socials i polítiques i aquestes trobaran la seva sortida a partir de la nova política, els nous llenguatges i una nova cultura organitzativa.

El repte fonamental per a una reapropiació social de la política, per contribuir a la construcció d'una alternativa a Catalunya passa per les dinàmiques de confluència amb les energies socials emergents, donant-les visibilitat i alhora afavorint la intermediació necessària per polititzar les mobilitzacions socials. Noves energies que, més enllà de la indignació o dels episodis de conflicte contextual, tenen efectes emancipadors que s'expressen a partir de la suma d'espais de transformació locals i quotidians, de moltes alternatives que ja es construeixen al nostre país: la banca ètica, les cooperatives energètiques, les cooperatives de consum agroecològic, els bancs de temps i solidaris, els micromecenatges o les xarxes d'intercanvi de béns i coneixements.

A ICV creiem en la política i en la seva capacitat per a la transformació social; per fer una societat més justa, més cohesionada i més feliç. També som conscients de les dificultats i del descrèdit que avui l'envolten. A ICV ens sentim interpel·lats i interpel·lades per aquella ciutadania que critica el seu funcionament. Estem radicalment en contra de la consideració que tots els partits són iguals, però acceptem i reconeixem la crítica i la necessitat de canvis. A ICV volem continuar millorant i sabem que això passa per màxima autoexigència, màxima transparència, màxim compromís ètic. No tots els partits són iguals, ho

hem demostrat i ho volem seguir demostrant. Cal per tant reivindicar la política i simultàniament, repensar-la, reinventar-la. Un dels eixos de la nostra proposta política ha de passar per proposar una nova forma d'entendre i exercir la política.

5.2. Elements vertebradors de la nova política

5.2.1. Reivindicar la política. Construir somnis col·lectius.

La política és la preocupació inherent a les persones per allò públic i comú i per l'organització de la societat, que permet garantir la convivència. Necessitem de la política per ordenar la nostra convivència i construir un futur desitjable. A ICV reivindicuem la necessitat de recuperar la política amb causa, amb esperança, que connecti amb els conflictes socials reals, econòmics, ecològics i nacionals, una política ètica i èpica, de sentit i dignitat i que doni sentit al vot. Cal exercir la política des d'una perspectiva emocional i de compromís públic.

Davant els atacs i els intents de desprestigi de la feina i la dedicació política, cal reivindicar la necessitat d'implicar-se i actuar a nivell polític i cívic, militant en un partit com un espai més de compromís. I per això també és necessari construir una concepció de la política que la doti de sentit i de valor:

- La política és compromís, somnis, transformació, horitzó.
- La política és servei públic. La política és aquella activitat que s'adreça als interessos comuns, que articula l'espai col·lectiu.
- La política és protecció de les persones més dèbils. És allò que fem junts i juntes i que, per tant, ens fa més forts i fortes davant dels interessos d'uns pocs. La lluita pels drets de les persones sense veu, que més pateixen.
- La política és convivència i equilibri. La política és allò que ens permet viure en comunitat essent diferents, i avui som més diferents que mai. La política és una eina de resolució de conflictes i interessos.

5.2.2. Democratitzar la democràcia

Necessitem el rescat de la democràcia, sotmesa a la pressió dels mercats i subordinada a les imposicions dels interessos del poder financer.

Els dèficits democràtics sumats a la pressió del poder econòmic, i l'increment de les desigualtats, està erosionant la capacitat de la ciutadania de decidir i de governar. Per això cal més democràcia sobre

un nou equilibri entre les formes deliberatives, participatives i representatives, revisant de cap a peus el seu disseny institucional per fer-lo més transparent i més obert a la iniciativa ciutadana, multiplicant les possibilitats de participació de la gent, assegurant la representativitat i legitimitat de les institucions, i garantint el rendiment de comptes davant de la ciutadania. En definitiva, avançar en la línia d'un procés constituent de la nostra democràcia que actualitzi totes les seves dimensions.

Volem una democràcia oberta, crítica i propositiva, però també generadora d'espais físics, deliberatius, participatius i decisoris. En aquesta línia, el dret a decidir és la seva màxima expressió i per tant treballarem per fer possible la consulta del dret a decidir en clau nacional, però també en altres temes de màxima importància que afecten la nostra qualitat de vida i el nostre benestar col·lectiu: les retallades, la privatització de l'aigua, el deute, la prohibició dels transgènics...

Volem una democràcia de Codi Obert, de portes obertes i parets de vidre. La revaloració de la democràcia és un repte social i requereix processos educatius i culturals potents, així com l'enfortiment de la participació. Apuntem quatre prioritats fonamentals en els processos inclusius i d'empoderament ciutadà:

- La recuperació de la dimensió ètica de la política.
- La democratització de l'esfera pública de la societat.
- La supressió dels diferents tipus d'exclusió.
- La solidaritat en favor del bé comú.

Aquestes quatre prioritats constitueixen un factor potent per poder intercanviar experiències i propostes en el camp d'allò comú i allò públic, i dels que hi operen: organitzacions socials, treballadores i treballadors públics, lideratges polítics i ciutadania. I alhora són exemples de canvis a emprendre que parteixen d'un mateix principi: la ciutadania com a subjecte polític, en el centre de les decisions i no com a mer usuari de serveis públics. No com a client de les administracions sinó com a protagonista de les decisions.

El nostre objectiu és la construcció d'una democràcia profunda que vagi més enllà de la representació política i institucional i que impregni l'acció humana de valors i compromisos, de construcció social de l'imaginari democràtic de les persones. En aquest itinerari, enfortir les pràctiques participatives és enfortir el sistema democràtic i la mateixa societat. Aprofundir en la qualitat de la democràcia significa impulsar un conjunt de canvis amb l'objectiu d'assolir la màxima transparència i introduir espais de participació ciutadana i control social de les institucions:

- Informació, transparència i rendició de comptes.
- Llei de transparència i accés a la informació.

- Dret a decidir (Iniciativa ciutadana, consultes i referèndums).
- Llei electoral de Catalunya.
- Llei de registre i control de lobbis.
- Reforma o supressió del Senat.

5.2.3. Enfortir i millorar l'administració pública.

Necessitem d'una Administració forta, capaç de gestionar la complexitat dels canvis, de produir serveis que aportin valor públic a la ciutadania, i amb un sector públic que participi activament facilitant la creació de les condicions més favorables que permetin avançar cap a una Catalunya socialment justa

En canvi, en l'actual context la situació de crisi econòmica causada per uns pocs està sent utilitzada com a pretext per aprimar encara més l'Estat de Benestar. Aquesta és una opció clara de la dreta que està retallant serveis bàsics perquè sigui el sector privat qui es beneficiï. La batalla ideològica contra el sector públic també busca introduir elements de discriminació salarial i precarització laboral i de retruc afeblir la prestació dels serveis en detriment de la ciutadania.

Creiem en el sector públic i en els seus treballadors i les treballadores, la qual cosa no vol dir que en fem una defensa acrítica. Reconeixem que hi ha problemes de funcionament i que cal millorar-lo, però ho fem des del convenciment que el país només progressarà si disposa d'una administració pública sòlida.

Per combatre la desafecció a l'administració pública cal ser conscients de la necessitat de la seva defensa i de la recuperació del seu prestigi, alhora que cal impulsar mesures de reforma i modernització per augmentar la seva eficàcia en benefici de la ciutadania i dels seus treballadors i les seves treballadores.

Alguns principis que han d'orientar les actuacions de les administracions públiques catalanes: garantia de transparència, integritat i bon govern; carta dels drets i serveis a la ciutadania; impuls d'un codi de conducta dels alts càrrecs; limitació de la subcontractació; rendició de comptes; simplificació institucional. Aprovació urgent de la Llei de governs locals, com a resposta al setge a la democràcia local que ha fet el PP, acompanyada de la Llei de finançament local que doni autonomia financera als municipis, que asseguri la sostenibilitat i viabilitat econòmica dels ajuntaments i que comprometi uns serveis públics i una atenció de qualitat a la ciutadania, independentment de les dimensions i de la situació geogràfica de cada municipi.

5.2.4. Construir un nou espai públic: ciutadania i comunitat.

L'actual ofensiva de les polítiques neoliberals està orientada al desmantellament dels drets i els serveis públics i la substitució d'aquests bé per mercaderies i noves àrees de negoci, bé per tornar a carregar sobre el temps i el treball de les dones les tasques de cura, atenció a les persones dependents... Volen fer retrocedir l'espai de la ciutadania social i fer avançar les dinàmiques mercantils on un grapat d'agents poderosos obtenen beneficis oferint serveis privats i excloents d'educació, salut o atenció social. Les polítiques públiques quedarien, en aquest esquema, confinades a un paper d'assistencialisme reactiu, residual i caritatiu.

Cal respondre amb fermesa a aquest replantejament. I cal fer-ho en clau de defensa nítida del que és públic, però també des d'una perspectiva de nova política. L'Estat del Benestar s'ha de defensar amb força; però hem de dir també que volem reconstruir un Estat del Benestar diferent: més democràtic, pròxim, vinculat a la quotidianitat i generador tant d'igualtat com d'autonomia personal. Un Estat del Benestar orientat a fer possible que es puguin realitzar tots els projectes de vida en igualtat de condicions, vertebrat pels valors de l'equitat, l'autonomia, el reconeixement de les diferències i la fraternitat. Un Estat del Benestar per l'emancipació personal i col·lectiva, superador de les diferents cares de la pobresa, per la construcció d'entorns ecològics de vida quotidiana, on totes les persones puguin viure amb llibertat i felicitat.

Aquell escenari emancipador ha de ser possible des d'una nova concepció del que és públic. No volem cap mercantilització dels nostres drets i de les nostres vides. Però volem també superar l'esquema clàssic de segmentació entre, d'una banda, els drets públicament garantits i, d'altra banda, les energies de millora social que s'articulen des de la comunitat. Volem avançar cap a la construcció d'un nou espai públic configurat per la confluència dels drets de ciutadania públicament garantits, amb caràcter universal, amb les pràctiques comunitàries d'implicació activa de la societat per resoldre problemes i obrir perspectives de canvi sobre valors de solidaritat. El nou espai públic ha d'articular les lògiques institucionals amb les socials i comunitàries. Ha de generar sinergies entre els serveis públics i les iniciatives de consum o intercanvi solidari. Uns serveis públics que els volem universals i finançats per mitjà d'una fiscalitat directa i redistributiva; però que els volem, també, de proximitat, sensibles al cicle de vida i a les diferències, molt permeables a la participació, arrelats als entorns de vida quotidiana. I unes pràctiques comunitàries que les volem ben ancorades en valors de fraternitat, reciprocitat, compromís i creativitat, per avançar cap a formes de viure, relacionar-nos i consumir diferents, ecològiques i de prosperitat compartida.

Contra la mercantilització i la fragmentació social, la nova política passa per forjar un projecte emancipador on es retrobin la igualtat construïda des dels drets socials amb la fraternitat construïda des de l'acció

comunitària: una igualtat basada en l'autonomia dels projectes vitals i una comunitat que reconeix i respecta totes les diferències. Igualtat i autonomia per viure; diferències i solidaritat per conviure.

La lluita i la mobilització són i seran necessàries per defensar conquestes i obrir nous espais d'emancipació social. Per defensar, ampliar i millorar les polítiques públiques d'educació, salut, cultura, atenció social, ocupació, habitatge, mobilitat. Per construir noves polítiques d'emancipació juvenil, vida independent de persones amb diversitat funcional, nous usos del temps paritaris i compartits entre dones i homes. I també per enfortir i compartir des del valor solidari les pràctiques existents i forjar-ne de noves en terrenys com el consum agroecològic, la generació d'energia en clau comunitària i de proximitat, la banca ètica, les xarxes d'intercanvi de coneixements, els bancs del temps i solidaris, les comunitats autofinançades, els comitès solidaris de la quarta setmana etc. Aquestes experiències constitueixen la matriu inspiradora d'una nova societat més democràtica, equitativa, solidària i sostenible.

En síntesi, hem de treballar per reconstruir els drets socials de ciutadania i també per enfortir dinàmiques d'acció solidària des de la quotidianitat. I sobretot, per fer-les confluïr, en clau de nova política, en un espai públic compartit, emancipador, on tant la defensa dels serveis públics com l'aposta pel compromís comunitari, pel bé comú, barrin el pas a una ofensiva neoliberal que pretén no només desmantellar serveis sinó també desmuntar vincles de solidaritat. Volem una nova política per a una nova societat. Una nova política democràtica per construir una societat amb nous models de relació i vida quotidiana cooperatius i emancipadors. I per això necessitem estratègies de defensa i ampliació de serveis i de drets i estratègies d'articulació i defensa dels béns comuns, més enllà dels espais institucionals.

5.3. Enfortir ICV per a la Nova Política

5.3.1. ICV com a cooperativa sociopolítica.

El creixement del nombre de militants (activistes), l'ampliació de la nostra base social, i el canvi de cultura organitzativa són condicions indispensables per construir l'alternativa.

ICV hem de créixer i millorar la nostra implantació social. Som un projecte polític nacional que ha de fer compatible el creixement metropolità, atenent especialment la penetració als barris populars com a dic de contenció a la dreta i al creixent populisme, i el creixement al conjunt del país, que té realitats ben diferents, amb una especial cura a la dinamització organitzativa i amb el suport permanent i continuat a l'activitat política i institucional.

ICV ha de ser una organització forta. Una organització cohesionada i mobilitzada, que aspira a tenir alhora presència institucional i social per aplicar polítiques transformadores, que genera un potent sentiment de pertinença a l'organització, que genera orgull i que està mobilitzada, que destina una part del seu temps a l'activisme polític perquè aquest és transcendent i gratificant. Es tracta de viure l'acció política com una experiència vital, que se sent, que compromet, que emociona...

ICV ha d'impulsar la flexibilització organitzativa, empoderar i posar al centre de les decisions i de l'acció política dels i les militants / activistes, facilitant instruments de treball, informació i formació política, eines per a la mobilització, la comunicació i l'activisme, que promogui els espais creatius i de debat, la connexió entre els i les militants / activistes, les organitzacions locals, els àmbits, sectorials i els grups de treball. Recíprocament, dels i les militants / activistes, amb el seu ferm compromís de militància amb el nostre projecte polític i des de la pràctica de cadascú i cadascuna han d'exercir lideratges socials en el seu entorn, implicats en la seva transformació i en la transmissió dels nostres projectes, propostes i esperances.

Per fer-ho possible és fonamental la comunicació interna, trobar els espais i els instruments àgils i adequats per a fer circular la informació que permeti la presa de decisions democràtica a cada nivell, per fomentar el diàleg horitzontal, on tothom té dret a escoltar i a ser escoltat. Totes les eines són vàlides i necessàries des de les més formals fins a les eines 2.0 o els espais de socialització i més distesos. I unes no substitueixen les altres sinó que convé una combinació de totes elles.

ICV podria ser el *contenedor sociopolític* amb una funció catalitzadora de les energies socials i culturals, sense les quals no hi haurà prou força per a l'impuls de les transformacions necessàries. Un dels reptes centrals d'ICV és que esdevingui una comunitat sociopolítica, amb mètodes, instruments i propostes per a l'acció, necessaris en un context de crisi i de transició, no en una època de canvis sinó en un canvi d'època i a partir d'un concepte transformador de la política. Un partit que avanci en els valors del cooperativisme.

Per fer-ho cal un canvi de cultura organitzativa que incorpori els valors del feminisme per a una nova política, que superi els paisatges hostils i sigui més inclusiva per a dones i homes, que fomenti la participació dels i les militants / activistes d'ICV que s'organitzen i autoorganitzen a partir d'un activisme social de base, construït en xarxes eficaces que s'enriqueixen i es retroalimenten col·lectivament. Xarxes actives, però organitzades, capaces d'activar-se a l'ofensiva i de combatre, des de la proximitat, en el terreny de les idees l'hegemonia cultural neoliberal dominant. En aquest sentit, cal fugir de la institucionalització de la política com a instrument únic de transformació i és fonamental desenvolupar una planificada acció política vinculada a la realitat social,

des del carrer i amb la complicitat de les classes treballadores. Una participació que sigui compartida socialment, i amb la conciliació de les pròpies vides, des de la quotidianitat i la proximitat.

És evident que caldran procediments diversos més horitzontals, que promoguin contínuament idees i propostes basades en la innovació contínua i la construcció de sinergies, tot fent de la creativitat col·lectiva un laboratori d'iniciatives.

És des d'aquest intens treball de creativitat col·lectiva que es poden mostrar experiències locals i organitzatives que poden servir com referència i model a l'hora d'abordar les estratègies encaminades al creixement, la generació d'acció política, l'increment de l'activisme de la militància o la confiança i convicció per assolir fites il·lusionadores com poden ser la recuperació d'alcaldis o de grups municipals. Cal, doncs, socialitzar les bones pràctiques locals i organitzatives com a instruments per reforçar-nos políticament i organitzativament i, en conseqüència, incrementar la capacitat de transformar la nostra societat i millorar les condicions per afrontar els reptes electorals.

En aquest mateix sentit, hem de saber aprofitar millor els nostres actius, els nostres coneixements i les nostres experiències. Cal, també, aprofundir en la millora de la transferència de les nostres accions i emocions tenint en compte les generacions digitals, també com a alternativa a una narrativa mediàtica acrítica. En aquest sentit, Internet i les xarxes socials poden contribuir a estimular els debats i ajudar a la mobilització dels nostres espais comuns i entorns.

En un context social molt complex i una realitat de desafecció molt consolidada, necessitem reforçar la identitat i el pensament del partit a través de la nostra ideologia, simbologia i emocionalitat. El nostre partit ha de ser percebut com a aquesta comunitat cooperativa, inclusiva i sociopolítica que desenvolupa un projecte nítid (**idees i valors**), amb un relat marcat pel nostre perfil ideològic diferencial (**simbologia /emocionalitat**) i amb una capacitat de relació, concertació i comunicació, orientada a mobilitzar la ciutadania i dotar de visibilitat els nous moviments socials (**proximitat**).

Respecte a les relacions amb els moviments socials, creiem que:

- No és suficient amb el reforç de les relacions i vincles amb el sindicalisme, el moviment feminista, veïnal, ecologista, cultural, de cooperació, nacional... perquè ICV elevi o amplifiqui les seves demandes. L'actual context exigeix la integració d'ICV com a una energia més d'aquests moviments, en un procés d'aprenentatge recíproc i multiplicant sinergies per construir una acció col·lectiva alternativa al model neoliberal. En definitiva, ICV ha de passar de la canalització de la protesta social a formar part de la resposta i de la proposta social.

- ICV ha d'oferir un fil conductor a les mobilitzacions, donar una interpretació política als conflictes, dotar-los de visibilitat i construir acompanyament, a partir dels espais comuns i d'esperances compartides. No hi ha estratègia vàlida que passi pel dirigisme social, sinó per la cooperació, la complicitat i la independència.

5.3.2. ICV com a espai de qualitat democràtica.

Per tal que ICV tingui una vida interna enfortida i ampliada proposem:

- **La participació s'ha de cuidar.** Reforçar l'Àrea d'Organització per garantir amb eficàcia la participació dels i les militants / activistes. Elaborar, en un termini no superior a quatre mesos, un pla específic de participació, acció i acollida de la militància, amb l'objectiu de motivar les afiliacions, acollir convenientment les noves afiliacions i donar-los espais per a la seva activitat política. Alhora inclourà mesures per motivar i organitzar que el màxim de decisions i accions d'ICV tinguin el seu espai de deliberació i participació adient en cada cas. Cal afavorir la participació de les dones incrementant els espais de participació.
- **Les normes de funcionament** han de garantir que tot allò que s'aprova es compleix. La Comissió de Garanties podria ampliar les seves funcions amb la defensa dels drets dels i les militants / activistes i garantia de compliment d'acords, resolucions, plans i programes. Tal vegada, pot complementar-se amb la figura d'un Síndic o Síndica dels i les militants / activistes
- **Implementar mesures de transparència** que facilitin el coneixement dels aspectes interns del partit als seus membres i al conjunt de la ciutadania. En aquest sentit, es proposa publicar al web les agendes dels càrrecs públics d'ICV, publicar el currículum polític dels lideratges d'ICV, fer públic el finançament d'ICV i els seus pressupostos amb la relació d'ingressos (públics i privats: quotes, crèdits i donacions) i execució cada sis mesos, facilitar Informació pública del nombre dels i les militants / activistes i amigues i amics, i les quotes que paguen al partit els càrrecs públics, publicar al web d'ICV els informes anuals de la comissió de control de comptes i els que pugui elaborar la comissió de garanties.
- **Continuar les primàries com a mètode per escollir els càrrecs de representació institucional i la Copresidència d'ICV.** Es valora positivament -i caldrà concretar-ho reglamentàriament- l'elecció del o la cap de llista a la Presidència a la Generalitat mitjançant un sistema en el que, a banda de la participació dels i les militants / activistes, les amigues i els amics, sigui obert als ciutadans i les ciutadanes que prèviament expressin explícitament

els seu compromís d'esquerra nacional i els valors ecologistes i feministes. Aquests i aquestes farien una aportació simbòlica per cofinançar el cost del procés. La concreció reglamentària serà elaborada per membres escollits pel Consell Nacional i experts independents en un termini màxim de sis mesos.

De la mateixa manera que s'ha consolidat el procés de primàries, independentment del nombre de candidates o candidates, cal avançar en mètodes més participatius i oberts en l'elecció de les diferents candidatures d'ICV, fent compatible els drets dels i les militants / activistes a ser elegits, amb la necessitat de construir equips que incrementin les fortaleses de les candidatures.

- **Rendició de comptes:** Prèviament al procés de la rendició de comptes cal integrar plenament l'avaluació de resultats en tota l'acció política i institucional (plans i programes, campanyes electorals,...)
 - **A nivell extern,** cal fer el retorn a la ciutadania d'una comparativa entre tot allò que ens vam comprometre que faríem i el que hem fet, fer el retorn a les entitats sobre els compromisos adquirits. En aquest sentit, es proposa posar en marxa la Comissió de seguiment de compromisos electorals: Àgora d'ICV. La Comissió estarà formada per persones de reconegut prestigi de diferents camps que faran una avaluació periòdica de l'acció institucional, sobre la seva fidelitat al programa i compromisos concrets i amb recomanacions de quina hauria de ser l'acció futura (recomanacions que es faran públiques). Aquesta comissió s'haurà de crear també en l'àmbit local i es reunirà com a mínim un cop a l'any. A meitat del mandat s'haurà de fer una revisió de l'acompliment del programa en un debat obert.
 - **A nivell intern,** es proposa que anualment totes les principals responsabilitats orgàniques amb funcions executives donin compte del treball realitzat, en un Consell Nacional.
- **Comunicació interna.** Tenim eines de comunicació interna que caldrà simplificar i millorar. D'una banda en la regularitat i sistematització de les informacions que rep la militància i les organitzacions. En segon lloc en la diversitat d'espais que ja no han de ser tots presencials sinó que poden incloure també canals 2.0 fins i tot de reunió i finalment en la proximitat de les informacions, ja que és important el contacte amb les direccions locals i nacionals per part de tota la militància i aquests són moments que també s'han de crear. Una militància informada i amb capacitat de transmetre i aportar propostes, amb capacitat

d'incidència real en les decisions és la millor garantia per una organització on cada militant esdevé un portaveu.

- **Presa de decisions.** Cal que la militància d'ICV conegui qui fa què i que tingui canals adients per relacionar-se amb el partit (simplicitat organitzativa). Cal que l'organigrama formal del partit es correspongui amb l'organigrama real, que no existeixin espais informals de decisió, ni espais formals de decisió que siguin inoperants. Des d'aquesta perspectiva cal garantir una participació equilibrada entre homes i dones en tots els espais de presa de decisió.
- **Es proposa la Copresidència d'ICV**, que ha d'incloure com a mínim una dona, com un reconeixement de la diversitat com a element de riquesa de la nostra organització, una aposta per avançar en un nou model de governança, basat en el lideratge compartit, la innovació i la radicalitat democràtica i com a compromís amb la tradició d'ICV d'estar amatents als reptes que planteja la societat, especialment des de la perspectiva de la feminització.
- Alhora, cal preveure un **mètode àgil de consulta i participació** dels i les militants / activistes per a determinades decisions d'importància per via telemàtica.
- **La Comissió Executiva Nacional ha d'integrar** les responsabilitats executives, les responsabilitats institucionals més importants i els moviments socials.
- **Reconversió del Consell Nacional en un òrgan més operatiu**, amb una representació més adient i impulsor de debats i acords. Cal impulsar una nova manera de debatre i participar al Consell Nacional que impliquin les organitzacions territorials, els àmbits i sectorials. S'incorporarà la figura de la relatora o el relator que s'ocuparà de resumir i transmetre de forma immediata els acords més importants presos en aquest òrgan.

Per últim, és important que existeixi una **alta rotació de responsabilitats** (públiques i orgàniques) que faci efectiva la limitació de mandats.

- **Redefinició i nova organització dels àmbits** i les sectorials per aprofundir en la seva capacitat d'incidència política i per afavorir la transversalitat i el discurs integrador, així com la interlocució, relació amb les entitats dels sectors. Alhora cal dotar-los de reconeixement polític i orgànic en la forma d'elecció dels i les responsables mitjançant l'elecció en el Consell Nacional.

- **Codi ètic** dels càrrecs institucionals i orgànics.
- **Responsabilitat social i ambiental.** Els valors i principis que vertebran la nostra organització ens porten a actuar amb criteris de responsabilitat on hi integrem a les nostres accions, qüestions socials i mediambientals amb el compromís de contribuir a un desenvolupament socialment just i mediambientalment sostenible. Els criteris de justícia social, l'ètica i l'ecologia han d'estar presents en la presa de decisions relatives als consums que fem i als serveis que oferim. El nostre compromís social passa també per impulsar i donar suport a empreses socialment responsables o a organitzacions del tercer sector. Per això, la nostra opció en la contractació de serveis, i d'altres contractacions... serà la de recórrer, en primer terme, a qui treballa per l'ocupació de persones en favor de l'autonomia personal, els àmbits de l'exclusió social, el consum responsable o la millora ambiental.
- **Racionalitzar els horaris de les reunions** (temps fixat d'acabament, respecte per l'ordre del dia) i l'ús d'aquestes. Perquè la militància participi cal fer el mínim de reunions el màxim d'útils i operatives possible. Les reunions on no es decideix res o les decisions no tenen transcendència minven la posterior implicació de la persona. Alhora és necessària la conciliació personal i familiar, viure les quotidianitats i tenir cura dels nostres propis entorns. Estudiar les reunions per via telemàtica.

5.3.3. ICV com a espai d'activisme

Per tal que ICV enforteixi el seu impacte extern proposem:

- **L'activisme s'ha de treballar.** El Pla de participació, acció i acollida de la militància inclourà mesures per transformar les idees i propostes d'ICV en accions directes que aconseguixin visibilitzar el nostre posicionament. Es crearan grups d'acció directa per tal que sempre existeixi una massa crítica en qualsevol convocatòria.
- Els processos d'acció col·lectiva i presa de posició social (campanyes, vots, denúncies o missatges) també cal contemplar-los a partir de la planificació i la mobilització a través de la Xarxa: ciberaccions. Es fa un encàrrec a partir de la 10a Assemblea Nacional per a planificar i organitzar el grup de **ciberactivistes** amb ICV
- **Les formes de sempre no són suficients.** Cal fer una comunicació més emotiva, directa i fresca. Integar en la quotidianitat les accions directes, els elements simbòlics, el llenguatge més planer i més incisiu (tant l'escrit com l'oral).

- **Els locals d'ICV i la seu nacional són instruments d'activisme**, i han d'esdevenir espais més plurals. Han de formar part de la nostra tasca de dinamització relacional. Es poden promoure o mostrar projectes i noves experiències alternatives vinculades a la dinàmica territorial i veïnal. Han de ser espais socioculturals i poden formar part de les xarxes d'intercanvi solidari, banc del temps, cooperatives de consum,...
- **Els espais lúdics i socials reforcen la cohesió interna**, faciliten l'intercanvi i estimula les relacions entre els i les militants / activistes. Cal promoure trobades més lúdiques, festives i relacionals destinades a la militància.
- **Enfortir la base:** ICV als pobles i ciutats. Cal polititzar les reunions locals, que els temes tècnics i polítics locals no dominin el total del temps de les reunions. Alhora, cal municipalitzar el discurs nacional, evitar allò abstracte i mostrar que ens creiem la política quotidiana. Cal que les i els responsables polítics nacionals recorrin les organitzacions locals i cal que a cada organització local hi hagi alguna persona que estableixi una relació quotidiana amb l'organització nacional.

Cal mostrar que ens apliquem el que demanem.

Algunes propostes:

- **Creació d'un grup de treball per a la fixació de les retribucions màximes i mínimes d'ICV**, sota el principi de l'establiment d'una contribució progressiva a l'organització (sistema solidari) i que eviti la duplicació de sous, així com l'acumulació de dietes o indemnitzacions, així com les possibles incompatibilitats amb altres feines o activitats al marge de la política.
- **Enfortir els espais formatius.** La Fundació Nous Horitzons, l'Escola d'Estiu, el Pla de formació de càrrecs locals i la formació política han de poder disposar dels recursos necessaris per exercir aquesta funció.

Algunes aportacions:

- Promoure la socialització i l'intercanvi de coneixements i experiències i fer-ho en espais convivencials que facilitin la comunicació.
- Cal promoure una formació que inclogui formats d'acollida i aproximació ideològica a ICV.

- Fer una formació continuada als i les dirigents locals i territorials, de dinamització, activisme, lideratge, mediació i comunicació.
- Explorar col·laboracions amb el món universitari.
- Tenir present els actius del partit.
- Desenvolupar a través de la Fundació Nous Horitzons un think tank d'anàlisi, reflexió i generació de pensament polític.